

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

освітній ступінь – «Магістр»

**на тему: Теоретико-методичні засади обліку і оподаткування
фінансових результатів діяльності підприємства**

Виконала:

Дієсперова Ірина Валеріївна
студентка спеціальності
071 «Облік і оподаткування»

Керівник:

Полятикіна Лариса Іванівна
доцент кафедри обліку і оподаткування

Рецензент:

Крячко Катерина Василівна
заступник головного бухгалтера Сумського
національного аграрного університету

Суми – 2022

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет

Економіки і менеджменту

Кафедра

Обліку і оподаткування

Освітній ступінь

Магістр

Спеціальність

071 «Облік і оподаткування»

Затверджую:

Завідувач кафедри

М.І. Гордієнко

« 21 » _____ вересня _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Дієсперова Ірина Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Теоретико-методичні засади обліку і оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства

2. База практичного дослідження:

Державне підприємство «Середино-Будське лісове господарство»

керівник роботи Полятикіна Лариса Іванівна к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджена наказом по університету від

19.10.2021 р № 2491-н

3. Строк подання студентом закінченого проекту (роботи)

14 грудня 2021 року

4. Вихідні дані до проекту (роботи):

первинні та зведені документи, реєстри синтетичного та аналітичного обліку, статутні та

установчі документи, фінансова, статистична та податкова звітність, законодавчо -

нормативні акти з питань обліку і аудиту, монографії, фахові наукові статті та доповіді

на міжнародних науково-практичних конференціях з питань сучасного стану та

вдосконалення обліку, аналізу і аудиту.

5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

дослідити економічну сутність категорій

вивчити нормативно-правову базу з теми дослідження;

провести підбір та аналіз наукових літературних джерел з тематики дослідження;

здійснити діагностику фінансово-економічного стану установи;

розкрити стан організації обліку фінансових результатів;

виявити недоліки та запропонувати шляхи вдосконалення;

провести аналіз фінансового стану підприємства та запропонувати шляхи покращення;

сформулювати висновки

6. Дата видачі завдання

«21» вересня 2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів підготовки кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Визначення та затвердження теми дослідження, складання плану – графіку виконання роботи	вересень 2021 р.	
2.	Підбір та аналіз літературних джерел, підготовка першого теоретичного розділу	жовтень - грудень 2021 р.	
3.	Збір аналітичної інформації, обробка результатів дослідження та підготовка другого розділу роботи	січень-липень 2022 р.	
4.	Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи	вересень - жовтень 2022 р.	
6.	Підготовка висновків, пропозицій та узгодження з керівником	листопад 2022 р.	
7.	Підготовка кінцевого варіанту кваліфікаційної роботи	грудень 2022 р.	
8.	Розгляд роботи на кафедрі, опрацювання зауважень	01-05 грудня 2022 р.	
9.	Подача роботи для перевірки на автентичність	05-07 грудня 2022 р.	
10.	Рецензування кваліфікаційної роботи	12 грудня 2022 р.	
11.	Представлення кваліфікаційної роботи на кафедру, деканат	12-14 грудня 2022 р.	
12.	Підготовка доповіді, презентації до кваліфікаційної роботи та її попередній захист	12-14 грудня 2022 р.	
13.	Захист кваліфікаційної роботи	15-16 грудня 2022 р.	

Здобувач вищої освіти за другим
(магістерським) рівнемДієсперова І.В.

Керівник роботи

Полятикіна Л.І.Перевірку на автентичність проведено
Кваліфікаційна робота допущена до захисту
Гарант освітньої програмиБаранік Н.М.

Декан факультету економіки і менеджменту

Назаренко І.М.
Строченко Н.І.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	12
1.1 Економічна сутність фінансового результату господарства	12
1.2 Нормативно-правове регулювання обліку і оподаткування фінансового результату	19
1.3 Теоретико-методичні основи обліку і оподаткування фінансового результату	24
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В ДП «СЕРЕДИНО-БУДСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	29
2.1 Діагностика фінансово-господарської діяльності господарства	29
2.2 Особливості первинного, синтетичного і аналітичного обліку фінансових результатів господарства	39
2.3 Відображення показників фінансового обліку у звітності господарства	46
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ	51
3.1 Удосконалення обліку фінансових результатів діяльності	51
3.2 Удосконалення системи оподаткування фінансових результатів діяльності	56
3.3 Інформаційне забезпечення обліку фінансових результатів діяльності	60
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	77

Дієсперова І.В. Теоретико-методичні засади обліку і оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства.

Кваліфікаційна робота зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», СНАУ, Суми – 2022 р. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню теоретико-методичних та практичних засад обліку і оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства, а також опрацюванню пропозицій щодо їх вдосконалення.

В кваліфікаційній роботі розглянуто теоретичні засади сутності і значення фінансових результатів діяльності підприємства, визначено особливості обліку та оподаткування діяльності в галузі господарства.

Проведено дослідження стану і тенденції розвитку державного підприємства «Середино-Будське лісове господарство» Сумської області. Досліджена організаційно-економічна характеристика господарства, проведений аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Досліджено фінансового стану лісового господарства, проведений аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Розглянуто особливості введення обліку фінансових результатів лісового господарства. Обґрунтовано заходи щодо підвищення фінансового стану, розвитку державного підприємства, розширення конкурентоспроможності на ринку. Обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення обліку і оподаткування підприємства.

Після того, як ознайомилися з методикою фінансового обліку доходів і витрат підприємницької діяльності лісгоспу були зроблені висновки, що ДП «Середино-Будське лісове господарство» дотримується нормативно-встановленої методики бухгалтерського обліку підприємства, а також веде відповідну форму обліку.

На даному підприємстві для введення обліку та формування інформації фінансових результатів діяльності використовується 79 рахунок «Фінансові результати», який використовується для розрахунку фінансових результатів за поточний період за допомогою порівняння всіх доходів і всіх витрат діяльності лісгоспу, і в кінцевому результаті виявлення прибутку або збитків даного підприємства. В основу досліджень покладено матеріали бухгалтерської звітності, в якій показані основні показники фінансових результатів лісового господарства.

ДП «Середино-Будське лісове господарство» для введення бухгалтерського обліку використовує комплексну програму «1С: Бухгалтерія», яка була розроблена з урахуванням відповідної форми обліку. Дана програма дозволяє при введенні будь-якої інформації з первинного документа відразу визначати її по угрупованням і відбиваючи її в Журналі проводок, а далі і в Оборотно-сальдової відомості.

Ключові слова: облік, оподаткування, фінансові результати, лісове господарство, діяльність, рентабельність, аналіз.

Diiesperova I.V. Theoretical and methodological principles of accounting and taxation of the financial results of the enterprise.

Qualification work on specialty 071 "Accounting and taxation", SNAU, Sumy - 2022 - Manuscript.

The qualification work is dedicated to the study of the theoretical, methodological and practical principles of accounting and taxation of the financial results of the enterprise, as well as to the development of proposals for their improvement.

In the qualification work, the theoretical foundations of the essence and significance of the financial results of the enterprise's activities are considered, the peculiarities of accounting and taxation of activities in the field of economy are determined.

A study of the state and development trends of the state enterprise "Seredino-Budsk forestry" of the Sumy region was conducted. The organizational and economic characteristics of the farm were studied, and the financial results of the enterprise were analyzed. The financial condition of forestry was studied, and the financial results of the enterprise were analyzed. Peculiarities of introducing accounting of financial results of forestry are considered. Measures to improve the financial condition, development of the state enterprise, and expansion of competitiveness in the market are substantiated. Proposals for improving accounting and taxation of the enterprise are justified.

After getting acquainted with the method of financial accounting of income and expenses of the business activity of the forest farm, conclusions were made that SE "Seredino-Budsk Forestry" adheres to the normatively established accounting method of the enterprise, and also maintains the appropriate form of accounting.

At this enterprise, account 79 "Financial results" is used to enter accounting and form information on financial results of activity, which is used to calculate financial results for the current period by comparing all income and all expenses of the forest farm, and as a result, identifying the profit or loss of this enterprise. The research is based on the materials of accounting reports, which show the main indicators of the financial results of forestry.

SE "Seredino-Budsk Forestry" uses the complex program "1C: Accounting" to enter accounting, which was developed taking into account the appropriate form of accounting. This program allows, when entering any information from the primary document, to immediately identify it by grouping and reflecting it in the Journal of postings, and then in the Turnover and balance statement.

Key words: accounting, taxation, financial results, forestry, activity, profitability, analysis.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Основну роль лісового господарювання на відновлення здоров'я людини, подальшої підтримки балансу, дуже важко переоцінити. У зв'язку з ситуацією, що склалася, проблема в розвитку цих підприємств покроково йде до перших місць в Україні. Лісове господарство є господарським комплексом, в якому існує низка стратегічних визначень для економіки, бо включає безліч процесів, які пов'язані з відтворенням і використанням такого стратегічного ресурсу, як ліс, і при всьому цьому займає малозначне місце в промисловому виробництві України.

На сьогоднішній день лісогосподарські підприємства виробляють 2,4% промислової продукції від усього обсягу та товарів народного споживання, із зайнятістю 4,5% чисельності виробничо-промислового персоналу. Ці підприємства в сучасних умовах розвиваються вкрай нестабільно в країні, а саме в умовах економічного спаду. Через різкий стрибок вниз в обсягах виробництва будь-якої продукції потрібно використовувати певний ряд стратегій для більш ефективного функціонування лісових господарювань.

Облік фінансових результатів підприємства є однією з важливих складових роботи бухгалтера. Він формує інформацію щодо доходів і витрат підприємства за видами, а також передбачає перерахування податків у державний бюджет України.

Важке економічне становище у всіх галузях країни, зниження продуктивності праці і велика кількість збиткових підприємств свідчить про актуальність обраної теми комплексної консультативної роботи. Виходячи з даних проблем, виникає необхідність вдосконалення з використанням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку методики обліку і аналізу фінансового результату на підприємствах України.

Актуальність даної теми можна пояснити тим, що згідно із законодавством фінансовий облік передбачає обов'язкові процедури збору і обробки інформації процесів отримання доходу і визначенням фінансового

результату. Ця інформація дає можливість вчасно приймати рішення щодо недопущення негативних змін. При правильній організації інформація стає найважливішим засобом матеріального стимулювання, зростання рентабельності і подальшого розвитку підприємства.

Дослідження проблеми фінансових результатів вітчизняних підприємств є актуальним напрямком, тому що від прибутку отриманим підприємством залежить рівень оплати праці працівників, насиченість ринку певною продукцією у міру його потреби тощо.

Завдання обліку фінансових результатів підприємства полягає в наступному: підготовка даних щодо фінансових результатів для формування фінансової звітності підприємства, а також податкових декларацій; надання інформаційних матеріалів для порядку розподілу прибутку та проведення певних операцій з розрахунків сум, що належать до бюджету податків та обов'язкових платежів, з акціонерами та засновниками з нарахованих ним дивідендів, створення резервів власного капіталу.

Мета, за якою проводилися розробки з обраної теми - це вивчення організації обліку фінансових результатів підприємства, виявлення недоліків в обліку, розробка рекомендацій для покращення стану обліку фінансових результатів, а також вивчення можливості приведення обліку фінансових результатів у відповідності до національних положень бухгалтерського обліку.

Стан вивчення проблеми. Основні питання та проблема вдосконалення обліку, оподаткування та контроль фінансових результатів підприємства нерідко обговорюється в науковій методиці і практичній літературі. Її розглядали Бойчук А.А., Лисяк М.С. [2], Денисенко М.П. [5], Кравченко В.М. [11], Ночовна Ю.О. [17], Чайка Т.Ю., Лошакова С.Є., Водоріз Я.С. [33] та інші. Серед зарубіжних дослідників необхідно відзначити: М. Lougran [36], S.N. Singh [37], Smith M. [39] та інші.

Аналіз публікацій, присвячених даному питанню, виявив неоднозначний підхід щодо сукупності критеріїв, за якими слід обирати ту чи іншу форму ведення обліку для державного підприємства.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота виконана відповідно до напрямів науково-дослідних робіт Сумського національного аграрного університету з теми: «Теоретико-методичні засади обліку і оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства» державний реєстраційний номер 0119U102486.

Мета та завдання дослідження. Метою даної кваліфікаційної роботи є теоретико-методичне обґрунтування та розробка шляхів вдосконалення обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства.

Для досягнення поставленої мети в роботі було визначено наступні завдання:

- розглянути та узагальнити теоретико-методичні засади обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства у сучасній економічній літературі;
- вивчити інструктивні матеріали і опублікований досвід організації обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства та порядок роботи інформаційної системи з обліку фінансових результатів;
- дослідити практичні аспекти організації обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства що досліджуються;
- розробити окремі пропозиції щодо удосконалення обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства.

Об'єктом для написання кваліфікаційної роботи є Держане підприємство «Середино-Будське лісове господарство» .

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства, шляхи вдосконалення обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства.

В роботі використано наступні методи: історико-економічний метод – при аналізі теоретичних методологічних основ дослідження проблеми; метод порівняльного аналізу широко використовується при аналізі показників динаміки та ефективності діяльності установи; монографічний метод – для

оцінки забезпечення фінансового розвитку установи; абстрактно – логічний – для розробки рекомендацій щодо вдосконалення обліку та аналізу фінансових результатів лісового господарства.

Джерелами для написання кваліфікаційної роботи є: Закони України, нормативні документи міністерств і відомств України, наукові праці економістів, бухгалтерів, аудиторів, первинні та зведені документи, дані аналітичного та синтетичного обліку, періодичні видання, річні фінансові звіти за 2019-2021рр.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна проведеного дослідження полягає у визначенні і впровадженні шляхів удосконалення обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства.

За результатами проведеного дослідження сформульований ряд положень, які відзначаються науковою новизною:

- визначені теоретико-методологічні основи, сутність фінансових результатів в сучасній економічній літературі та підходи до їх оцінки;
- проведено дослідження бухгалтерського обліку лісового господарства, яке досліджуються шляхом застосування останніх аналітичних методик обліку, оподаткування та аналіз фінансових звітностей;
- запропоновано шляхи вдосконалення обліку фінансових результатів лісового господарства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що здійснені дослідження дозволяють вдосконалити облік та оподаткування фінансових результатів лісового господарства на основі використання сучасних та передових методів дослідження.

Особистий внесок здобувача полягає у розробці теоретичних та практичних положень, висновків і пропозицій щодо удосконалення обліку та оподаткування фінансових результатів діяльності підприємства, підвищенні організаційного рівня роботи фінансово-економічного відділу (бухгалтерська

служба) досліджуваного лісового господарства, глибокому аналізу фінансового стану державного підприємства.

Апробація. Основні теоретичні положення та практичні результати дослідження теми кваліфікаційної роботи розглядались на: XXXVI Міжнародна науково-практична конференція «Thema inprospects forthe developmentofscienceinmodernlife» 13-16 вересня 2022 в м. Варшава, Польща та III Міжнародна науково-практична конференції «Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів» 29-30 квітня 2022 р.м. Берегове та опубліковані в матеріалах цих конференцій.

Публікації. За темою дослідження нами було опубліковано 3 роботи, загальним обсягом 1,0 д.а., які розглядалися на науково-практичних конференціях і зафіксовані у матеріалах їх роботи.

Обсяг та структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів та висновків. Робота викладена на 77 сторінках тексту, список використаних джерел складається з 39 найменувань, містить 11 таблиць, 8 рисунків та 6 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

1.1 Економічна сутність фінансового результату підприємства

Найважливіше місце у підприємницькій діяльності займає така економічна категорія, як прибуток. Це обумовлюється тим, що саме прибуток є основною метою будь-якої підприємницької діяльності.

Прибуток показує підсумкову грошову оцінку як виробничої так і фінансової діяльності, а також дана економічна категорія є важливим показником фінансових результатів діяльності підприємства. Прибуток являє собою різницю між доходами певної підприємницької діяльності та витратами для її здійснення. Розмір прибуток підприємницької діяльності показує про необхідність певних заходів, які будуть направлені на зниження собівартості продукції, а також збільшення обсягу виробництва і реалізації на підприємстві, розширення будь-якого асортименту виробничої продукції і будь-які зміни в ціновій політиці [5].

Прибуток - це економічний критерій, який є визначальним ефективності господарювання, а також є основним джерелом фінансових ресурсів діяльності підприємства.

Фінансовий результат господарської діяльності підприємства визначається показником прибутків і збитків, які формуються протягом звітного року.

Збитки підприємства - це фінансові втрати, що виникають в результаті перевищення витрат над доходами.

Прибуток - позитивна різниця між сумарними доходами (в які входить виручка від реалізації товарів і послуг, отримані штрафи і компенсації,

процентні доходи та т.п.) і витратами на виробництво або придбання, зберігання, транспортування, збут цих товарів і послуг [7].

Отримання позитивного фінансового результату, тобто прибуток, є неодмінною умовою будь-якого підприємства. Вся підприємницька діяльність спрямована на забезпечення активного зростання прибутку або стабілізації її на певному рівні. Саме прибуткова діяльність створює певні умови для розширення виробництва, створення бази економічного розвитку держави, створення захисного механізму підприємства від банкрутства, а також відкриваються перспективні розвитку для подальшої діяльності підприємства.

Як основа ринкової економіки, прибуток створює можливість забезпечити інтереси як власників, так і працівників підприємства, прибуток характеризує фінансову, операційну та інвестиційну діяльність підприємства, а також служить головним фактором для вибору обсягу виробництва продукції, програм для правильного розподілу витрат, кредитної політики, фінансових інвестицій і інших[4].

На рисунку 1.1 представлена схематично підприємницька діяльність у відповідності зі стандартами бухгалтерського обліку.

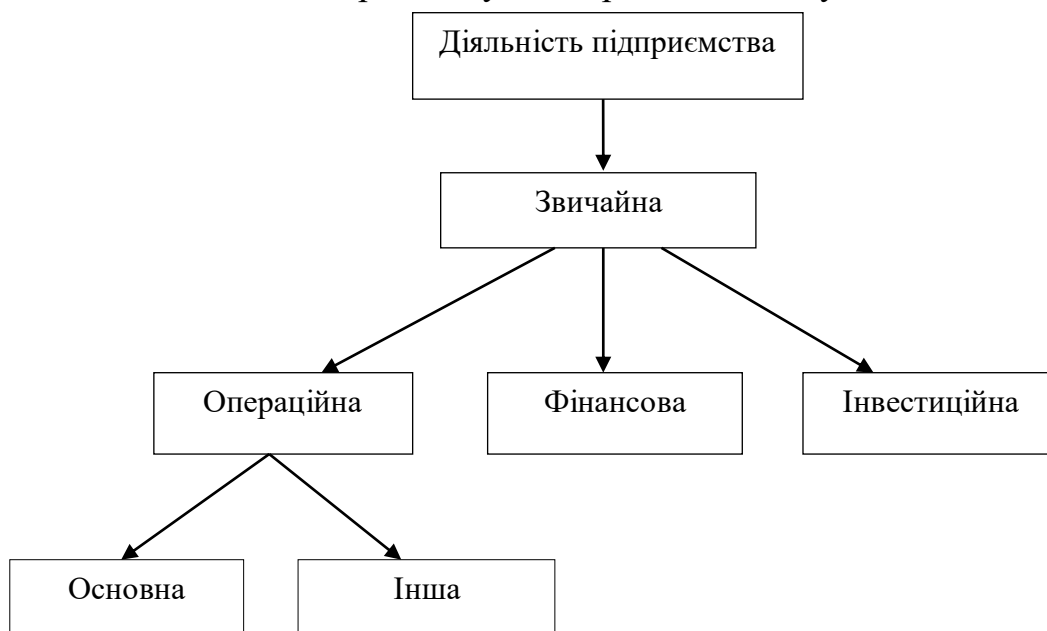

Рисунок 1.1 - Класифікація видів діяльності підприємства

Джерело: побудовано автором на підставі даних установ

Категорія «прибуток» є об'єктом економічної теорії і відіграє головну роль в ринковій економіці та вже протягом багатьох століть існують суперечки про сутність і форми прибутку.

У багатьох наукових працях таке поняття як «прибуток» безпосередньо пов'язують з такими категоріями як: дохід, капітал, відсоток, очікування і т.д. [9, 13, 19, 32, 38]. У країнах з ринковою економікою кількісна величина фінансового результату визначається як різницею між виручкою від реалізації товарів (послуг) та сукупних витрат. Якщо розглядати теоретичний аспект, то безліч кількостей наявних теорій не має загального і єдиного підходу до значення суті, форм, а також внутрішньої структури прибутку, і тому потрібно постійно розглядати економічну суть прибутку, її природу.

Перш ніж перейти до більш поглибленого аналізу і дослідженню суті прибутку підприємницької діяльності в більш сучасному розумінні, потрібно, перш за все, звернутися до історії економіки та розглянути який сенс протягом безліч століть вкладали вітчизняні та зарубіжні економісти в економічне поняття, як прибуток. Визначення економічного поняття «прибуток» наведено в таблиці 1.1.

Одні з перших спробували дати поняття економічного терміну «прибуток» XVII ст. Меркантилісти А. Г. Серра, Т. Б. Ман, Ж. Б. Кольбер, А. Л. Ордин-Нащокін, І. Т. Посошков. Характерним для наданих вище меркантилістів було те, що основою для накопичення країни була зовнішня торгівля і прибуток визначали як результат торгової націнки на товари [36].

У своїх працях меркантиліст Т. Б. Манчестер відзначав, що "нація не стає багатшим, коли щось споживається всередині країни; те, що один втрачає, інший виграє. Але все те, що вивозиться за кордон, є, в кінцевому результаті, прибутком".

Відмінною рисою зарубіжних економістів є політика протекціонізму і інтерес до внутрішніх джерел багатства. Тобто для західного меркантилізму головним джерелом накопичення багатства вважався зовнішній світ, а для зарубіжних є вся система внутрішнього світу.

Таблиця 1.1 - Визначення сутності поняття «прибуток» в роботах вітчизняних та іноземних вчених

№	Автор	Визначення економічного терміну «прибуток»
1.	Денисенко М.П.	Прибуток – це втілений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності та є різницею між сукупним доходом і сукупними витратами у процесі здійснення цієї діяльності.
2.	Бойчук А.А., Лисяк М.С.	Прибуток - це одна з основних категорій товарного виробництва. Це передусім виробнича категорія, яка характеризує відносини, що складаються у процесі суспільного виробництва.
3.	Шурпенкова Р.К.	Прибуток - це частина заново створеної вартості, виробленої і реалізованої, готової до розподілу. Таким чином, наголошується на важливості процесу реалізації виробленого продукту за кошти.
4.	Ночовна Ю.О.	Прибуток - це узагальнюючий фінансовий показник діяльності підприємства, який визначається як частина виручки, що залишається після відшкодування усіх витрат на його виробничу й комерційну діяльність.
5.	Маренич Т.Г.	Прибуток – позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва і зрештою свідчить про рівень і якість виробленої продукції, рівень собівартості.
6.	Кравченко М.В.	Прибуток – це перетворена, похідна форма додаткової вартості, яка з кількісного аспекту є різницею між ціною продажу і витратами капіталу на її виробництво.
7.	Водоріз Я.С.	Прибуток – це грошовий вираз основної частини грошових збережень, створених підприємством будь-якої форми власності.

Джерело: узагальнено автором на основі літературних джерел [5, 2, 8, 17, 13, 11, 33]

У XVIII столітті меркантилістів змінюють фізіократи і переносять основну проблему походження прибутку від торгівлі в сферу сільського господарства, тобто виробництва [35].

Політичний економіст А.Н. Тюрго пізніше вводить нове поняття «капітал» і починає досліджувати сутність чистого доходу, а пізніше доводить, що збиток діяльності може також бути через промисловості. Також, політичний

економіст пояснює в своїх роботах поняття «витрати» і розповідає про дослідження, про ставлення прибутку до процентної ставки.

Представниками англійської школи XVII-XIX століть є А. Сміт і Д. Рікардо. Прибуток у А.Сміта визначалась як різниця між створеною вартістю і заробітною платою, тобто прибуток є неоплаченою працею [39]. Надалі праці А. Сміта продовжував розвивати економіст Д. Рікардо. Він досяг дуже важливих економічних наукових результатів і встановив, що прибуток це частина вартості товару. Оскільки економіст плував прибуток з вартістю товару, про що свідчать його наукові роботи, то і не зміг створити наукову теорію прибутку.

У бухгалтерському обліку спрямування до обчислення фінансового результату бере початок з XIV століття італійської бухгалтерії. У цей період бухгалтерський облік вже починають розглядати як засіб для визначення підприємницької діяльності [36].

Протягом багатьох століть економічні вчені прагнули виявити роль і значення фінансових результатів в окремій підприємницької діяльності, а також відображення їх в бухгалтерському обліку.

Існували різні економічні теорії, в яких показувалися підходи до виявлення фінансових результатів підприємницької діяльності в системі бухгалтерського обліку. Такі вчені, як Е. Дегранжа, Д.Л.Кріппо, Ф. Шера, для них було важливим створення змісту предмета бухгалтерського обліку. Існували й інші економічні вчені такі, як А. Сміт, К. Маркс, Д. Рікардо, для них важливим була різниця між засобами надходжень у грошовій формі і грошовими виплатами або ж додана вартість, яка була створена внаслідок якої-небудь діяльності працею робітників [39].

З кожним роком розвитку економічного поняття «фінансовий результат» також змінювалися і методи його визначення. Фінансовий результат підприємницької діяльності виявляється як різниця між доходами і витратами за певний звітний період [27]. Різні визначення поняття «фінансовий результат» економічних вчених наведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 - Визначення сутності поняття «фінансовий результат» в роботах вітчизняних і іноземних вчених

№	Економічні вчені	Визначення
1.	Лошакова С.Є	Фінансовий результат - це різниця між доходами та витратами або приріст (зменшення) власного капіталу підприємства, створений в процесі підприємницької діяльності за звітний період за виключенням зміни капіталу за рахунок внесків або вилучення власниками
2.	Чайка Т.Ю.	Фінансовий результат – це бухгалтерська оцінка різниці між поточними доходами, в процесі їх формування, розподілу та використання, та відповідними їм елементами витрат підприємства за всіма видами діяльності протягом певного періоду часу і відповідно до нормативної бази складання фінансової звітності
3.	Чумак О.О.	Фінансовий результат – це прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і за позитивного його результату представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки її ефективності
4.	Логінов Є.І.	Фінансовий результат – це підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічної вигоди отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена у абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства.
5.	Кравченко М.В.	Фінансовий результат – це виражений в грошовій формі економічний підсумок господарської діяльності підприємства, об'єднання, організації в цілому і його окремих підрозділів

Джерело: узагальнено автором на основі літературних джерел [33,34,12,11]

Безліч теоретичних підходів до визначення фінансовий результат підприємницької діяльності підсумовує його складність. Оскільки економічні вчені розглядають поняття «прибуток» і «фінансові результати» як ідентичні категорії, то це призводить зазвичай до того, що відбувається плутанина в

сутнісних характеристик понять, а також проводить до нечіткого розуміння доходів і витрат підприємницької діяльності.

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» показує формування, оцінки та інформації бухгалтерського обліку про фінансові результати, а також правильність їх формування. Надані вище дані поширюються на підприємства, установи та організації незалежно від форм власності [24].

У НП(С)БО 1 «Звіт про фінансові результати» розглядаються такі розділи:

1. Загальні положення;
2. Визначення доходів і витрат;
3. Визначення прибутку або збитку за звітний період;
4. Елементи операційних витрат;
5. Розрахунок показників прибутковості акцій.

Даний стандарт, НП(С)БО 1, містить форму «Звіт про фінансові результати».

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» показує правильність формування в бухгалтерському обліку розкриття доходів у фінансовому результаті, а також цілісної інформації про дохід підприємницької діяльності [24].

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» показує правильність розкриття у фінансовому результаті витрат і формування в бухгалтерському обліку, а також цілісної інформації про витрати підприємницької діяльності [25].

В даному П(С)БО 16 «Витрати» розглядаються такі пункти:

1. Загальні положення Витрат;
2. Визнання витрат;
3. Склад витрат;
4. Примітки до фінансової звітності діяльності.

Якщо розглядати фінансовий результат від звичайної діяльності, то буде розраховуватися як різниця між прибутком до оподаткування та сумою податку на прибуток.

Збиток від звичайної діяльності буде дорівнювати збитку до оподаткування та суми податків на прибуток [32].

Відображення неповернених збитків або доходів від надзвичайних подій, тобто стихійного лиха або пожеж, будуть відображатися окремо від фінансового результату від звичайної діяльності.

Фінансовий результат підприємницької діяльності дає можливість побачити повну інформацію про доходи або витрати підприємства, а також здійснити повний аналіз підприємства і зробити висновки.

1.2 Нормативно-правове регулювання обліку і оподаткування фінансового результату

Підприємницька діяльність у якійсь сфері залежить від нормативної бази, яка регулюватиме правові та економічні відносини будь-якого підприємства з державою, з іншими підприємствами та організаціями, з персоналом тощо. Виходячи з цього формується важливе питання щодо огляду нормативно-правової бази з обліку фінансового результату для підприємства.

Нормативна інформація про доходи (витрати) підприємства задається метою забезпечення таких функцій управління, як аналіз, контроль та прогнозування доходів та витрат підприємств. Оскільки обліково-аналітична інформація формується в процесі розкриття інформації, що міститься в інформації звітності, то на особливу увагу заслуговує певне нормативне забезпечення аналізу доходів (витрат) підприємства. У разі економічний аналіз визначить, як якісне, так і кількісне розкриття такої інформації.

Нормативно-правове забезпечення обліку на державному підприємстві є сукупністю нормативно-правових актів вищих гілок влади у державі, тобто

законодавчому, виконавчому та представницькому, Міністерстві фінансів України, а також інших міністерств та відомств кожного підприємства.

Головним законодавчо-нормативними документами є Податковий кодекс України, Господарський кодекс України, а також Цивільний кодекс України.

Податковий кодекс України зазначає певні особливості ведення обліку податкових зобов'язань, тобто дає зрозуміти зміст доходів; регламентує їх склад та особливості визначення окремих елементів, визначає платників податків, об'єкт оподаткування та оподаткування операцій особливого виду, дохід оподаткований та неоподаткований [21].

Господарський кодекс України визначає відповідно до Конституції України правові засади господарської діяльності, що ґрунтуються на розмаїтті суб'єктів господарювання певних форм власності. Господарський кодекс України орієнтований на підтримку зростання ділової активності господарських суб'єктів, розвиток підприємницької діяльності, і навіть збільшення ефективності громадського виробництва. Оскільки дохід у Господарському кодексі України дорівнює визначенню прибутку, то це визначення неможливо використовувати в обліково-контрольній практиці підприємств господарського та Податкового кодексу України [10, 3].

На сьогоднішній день на підприємствах система бухгалтерського обліку за доходами та видатками не може існувати без відповідного нормативного правового забезпечення. Це забезпечення формувалося протягом двох останніх десятиліть і на сьогоднішній день перебуває все ще в процесі постійних змін.

Чинники, які стимулюють зміни, є економічні, політичні, соціальні та інші. Опис нормативно-правової бази, і навіть нормативних документів з обліку для підприємства, аналізу та контролю наведено у таблиці 1.3.

Для формування єдиних правил організації обліку на державному підприємстві створюється державне регулювання бухгалтерського обліку.

Головним під час запровадження обліку фінансових результатів, і навіть складання всієї звітності для підприємства вважається вивчення нормативно-правового регулювання [5].

Таблиця 1.3 - Нормативні документи з обліку фінансових результатів

Документ	Короткий зміст	Використання в контрольно-ревізійному процесі
Конституція України прийнята ВРУ від 28.06.1996	Основний закон України	Загальні положення, що встановлюють правові засади та регулюють діяльність підприємства
Податковий Кодекс України редакція від 13.08.2020	Містить перелік податків та зборів, їх платники	Перевірка правильності обчислення доходів та витрат у грошовій, матеріальній та нематеріальній формах
Господарський кодекс України Затверджений постановою ВРУ від 16.01.2003 р.	Встановлює правові основи господарської діяльності відповідно до сільськогосподарських підприємств	Забезпечення зростання ефективності підприємства та соціальну активність
Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні. Закон України прийнятий ВРУ від 26.01.1993	Фінансовий контроль проводиться враховуючи правові та організаційні засади здійснення, порядок здійснення податкового контролю та відповідальність за недотримання законодавства	Організація проведення фінансового контролю, який є необхідним на даний час
Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України прийнятий ВРУ від 16.07.099 р. №996-14	Демонструє основні принципи, організацію бухгалтерського обліку та фінансової звітності, перелік затверджених документів бухгалтерського обліку	Встановлює чи відповідає господарська діяльність чинному законодавству

Джерело: узагальнено автором

Розглянувши у таблиці 1.3 всі нормативні акти, які діють і на сьогоднішній день, можна їх розподілити за чотирма рівнями:

– Перший рівень. Даний рівень є законодавчим і характеризує всю складову бухгалтерського обліку підприємства. Рівень складається з Конституції України, Господарського кодексу України, Податкового кодексу України, а також Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [28].

– Другий рівень. Цей рівень є нормативним і включає П(с)БО, що діють на сьогоднішній день. Рівень характеризує та регулює способи запровадження обліку фінансових результатів на підприємстві.

– Третій рівень. Даний рівень є методологічним і включає Інструкцію із застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій діяльності підприємства.

– Четвертий рівень. Цей рівень є організаційним і включає Наказ про облікову політику підприємства, а також робочий план рахунків для обліку фінансових результатів підприємницької діяльності.

Основним становищем для ведення бухгалтерського обліку є Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність". У цьому законі розповідається про правові засади регулювання, організацію ведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності в Україні.

На підприємствах нормативно-правові акти з бухгалтерського обліку витрат та доходів поділяють на такі рівні:

- міжнародні чи континентальні (МСФЗ, Директиви ЄС);
- загальнодержавні (нормативно-правові акти Президента України тощо);
- загально-облікові (акти Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України);
- галузеві (акти профільних міністерств та відомств);
- регіональні (нормативно-правові акти обласних та районних державних управлінь, служб, відділів);
- внутрішньо-господарські (внутрішньо-підприємницькі) [29].

Для призначення та встановлення порядку для ведення рахунків бухгалтерського обліку на підприємстві для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність руху активів, капіталу тощо, а також фактів фінансово-господарської діяльності підприємства було прийнято Міністерством фінансів України наказ «Інструкція про застосування Плану

рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій» від 31.11.99 р. №291 [6].

План рахунків бухгалтерського обліку розглядається як перелік рахунків та схем реєстрації, а також групування на них фактів фінансово-господарської діяльності підприємства у бухгалтерському обліку. У плані рахунків наведено десяткову систему, в якій поділяють коди, тобто номери, а також найменування синтетичних рахунків та субрахунків [28].

Внутрішнім нормативним документом, що регулює відносини адміністрації з трудовим колективом є Колективний договір Державного підприємства «Середино-Будське лісове господарство» схвалений загальними зборами трудового колективу. Колективний договір укладено на двосторонній основі згідно із законами України «Про колективні договори і угоди», «Про оплату праці», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», КЗпП України, Генеральної та Галузевої угод та інших нормативно-правових актів.

Укладений Колективний договір на основі чинного законодавства України і встановлює взаємні зобов'язання Керівництва державного підприємства і Первинної профспілкової організації державного підприємства з метою регулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин, погодження інтересів працівників і роботодавця, відповідно з урахуванням вимог наступних нормативно - правових актів: Лісовий кодекс України від 21.01.1994 року №17 (із змінами); «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 року №3356-XII (із змінами); «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03.03.1998 року №137/98-ВР (із змінами); «Про оплату праці» від 24.03.1995 року № 108/95-ВР(із змінами); «Про охорону праці» від 14.10.1992 року №2694-XII (із змінами); «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 року №1045-XIV(із змінами); Кодексу законів про працю України (КЗпП України) від 10.12.1971 року №322-VIII (із змінами); Статуту Державного підприємства «Середино-Будське лісове

господарство»; Галузевої угоди та інших державних нормативно-правових актів.

Колективний договір згідно з чинним законодавством України має силу локального нормативно-правового акту, складається з метою регулювання соціально-трудових відносин, посилення соціального захисту працівників державного підприємства і включає зобов'язання сторін, що його уклали щодо створення умов для підвищення ефективності роботи, узгодження інтересів працівників та Керівництва державного підприємства, у тому числі:

- підвищення трудової дисципліни, відповідальності за виконання службових обов'язків;
- поліпшення умов оплати та охорони праці, запобігання та врегулювання трудових конфліктів, соціально-правового захисту, а також культурно-побутового обслуговування працівників.

Колективний договір є двосторонньою угодою та документом прямої дії. Його положення поширюються на всіх працівників, незалежно від членства в Профспілці і є обов'язковими, як для Керівництва державного підприємства, так і для всіх працівників [31].

1.3 Теоретико-методичні основи обліку і оподаткування фінансового результату

На сьогоднішній день дуже важливим є той факт, що рівень ефективності будь-якої підприємницької діяльності характеризує фінансові результати, які виходять в результаті діяльності підприємства і вони можуть бути як доходи, так і збитки.

Поняття "фінансові результати" розглядає дві сторони об'єднуючої задачі, тобто скільки отримано і за допомогою якої ціни було досягнуто. У ринкових умовах економіки України прибуток визначають не лише як результативний показник підприємницької діяльності. Він також став метою будь-якої діяльності, тобто. основною умовою її ділової активності та подальшого

розвитку, а також позитивного проведення своїх певних функцій на споживчому ринку, згідно з попитом продукції (роботи, послуги), які надає підприємство [17].

Прибуток веде у себе нові риси, по суті його розглядають як дохід вкладений капітал у підприємницької діяльності. В даний час, на превеликий жаль, дуже багатозначний факт, що існує в законодавстві певні поділу в поняттях чистого прибутку та прибутку до оподаткування. Даний поділ у поняттях обумовлений тим, що є різні визначення як доходів, так і витрат і формування фінансового результату підприємницької діяльності. Причиною цього є те, що прибуток діяльності виступає головним джерелом фінансових ресурсів на мікро- та макрорівнях, а також відображає протиріччя між загальнодержавними інтересами та розвитком суб'єкта господарювання. Виходячи з вищесказаного, прибуток є основним мотивуючим етапом для розвитку ринкової економіки. Завдяки високому рівню прибутку можна характеризувати підприємство про її привабливість у певній галузі з погляду віддачі інвестицій і змушує капітали мігрувати. На сьогоднішній день в умовах інтеграції економіки, де капітали вільно можуть перетинати з однієї країни в іншу, згодом перелаштовуючи частину системи економіки визначеної країни, де прибуток вже залучає як і практиків, так і теоретиків у цій галузі. Виходячи з цього у розвитку економічної теорії визначення поняття як прибуток і збиток постійно розвивається [19].

На сьогоднішній день в умовах сучасної інтеграції, де капітали легко переходять з однієї країни до іншої, поступово переробляючи її структуру національної економіки, прибуток починає залучати вже як практиків, так і теоретиків. Виходячи з цього в наступних етапах розвитку економічної теорії поняття як прибуток та збиток постійно відточується [34].

Розглядаючи таке визначення як прибуток, необхідно розглянути всі її основні характеристики:

1. Прибуток від підприємницької діяльності частиною її доходу;

2. Оскільки прибуток є частиною доходу від підприємницької діяльності, то вона безпосередньо пов'язана з капіталом, де робляться капіталовкладення для досягнення певного успіху будь-якого комерційного підприємства;

3. Прибуток характеризує лише певну частину доходу, який був отриманий від підприємницької діяльності, яка виходить за вирахуванням витрат на ведення діяльності підприємства;

4. Прибуток від цієї діяльності характеризується у грошовій формі.

Прибуток від діяльності застосовують як власник самого підприємства. Прибутком є те, що уможливорює для підприємства стати корисним у соціальному та економічному процесі. Варто зауважити, що сам процес розподілу прибутку від діяльності через податкову систему дає можливість поповнити державну частину бюджету, що дозволяє цій державі в подальшому здійснювати програми розвитку економіки.

Прибуток характеризує результативність підприємницької діяльності: виробничою, збутовий, інвестиційної, фінансовою.

Автори Свистун Л.А. та Левкова Р.М. розглядають питання удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах нестабільної економіки. Для визначення повної якості та поняття фінансових результатів на будь-яких підприємств було досліджено основні показники прибутку діяльності підприємства, і навіть впливом геть розвиток економічних систем, що здійснюються на даних підприємствах [32].

Денисенко М.П. пропонує заходи покращення фінансового стану підприємства у сучасних умовах господарювання [5].

В економічній теорії розглядаються також інші види прибутку: бухгалтерський, страхування, плановий, чистий, біржовий, мінімальний, монопольний, фінансовий та ін.

Виходячи вищезгаданих видів прибутку, формується єдине визначення. Прибутком є перетворена форма додаткової вартості, яка є різницею між

продажем продукції (товарів, послуг) та витратами підприємницької діяльності (рисунок 1.2).

	Головна мета підприємницької діяльності		
Захисний механізм від загрози банкрутства	Прибуток підприємства		База економічного розвитку підприємства, держави
Головне джерело задоволення соціальних потреб суспільства	Головне джерело зростання ринкової вартості підприємства	Основне внутрішнє джерело формування фінансових ресурсів	Критерії ефективності конкретної виробничої діяльності

Рисунок 1.2 - Загальна характеристика прибутку підприємництва
Джерело: розроблено автором

У водночас особливим моментом є саме обчислення прибутку, що являється одне із основних питань методології бухгалтерського обліку. Спосіб визначення фінансового результату діяльності підприємства визначають нормативні документи[26].

Результат діяльності можна сформувати згідно із системою господарських операцій у бухгалтерському обліку. Це представлено формулою:

$ПП(З) = (\pm \text{ФР о.д} \pm \text{ФР ф.о} \pm \text{ФР і.д.д.} \pm \text{Ф н.п.})$, де:

ФР о.д. - Фінансовий результат від операційної діяльності;

ФР ф.о. - Фінансовий результат від фінансових операцій;

ФР і.д.д. - Фінансовий результат від іншої звичайної діяльності;

ФР н.п. - Фінансовий результат від надзвичайних подій;

ПП(З) - чистий прибуток (збиток).

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків формування фінансових результатів проводиться через закриття субрахунку 79 "Фінансові результати", де паралельно до цього визначення кінцевого сальдо списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» [6].

По дебету рахунки прийнято відбивати суму нарахованого прибутку, яка списується з рахунку 88 "Податки з прибутку». У цій структурі потрібно визначити з урахуванням додаткових розрахунків суму прибутку.

Автор Маренич Т.Г. радить для достовірного формування фінансових результатів для певного виду діяльності підприємства виникає потреба у відкритті до рахунку 79 "Фінансові результати" субрахунку 79.5 "Фінансовий результат звітного періоду". Це сприятиме узагальненню інформації про фінансові результати, які використовуються для формування фінансової звітності та контролюватиме рух на рахунку «Фінансові результати» при отриманні фінансового результату в розрізі видів діяльності підприємства [13].

Введення субрахунку 79.5 «Фінансовий результат звітного періоду» сприятиме достовірному відображенню в обліку під час формування інформації про фінансові результати, що забезпечить повну інформацію при складанні Звіту за формою № 2 «Звіт про фінансові результати». Інформація може бути використана з метою проведення будь-яких аналізів внутрішньогосподарську діяльність підприємства.

Організаційно-методологічні підходи до обліку доходів чи витрат, а також і результатів підприємницької діяльності будуть сконцентровані на дослідженні методологічних засад визнання та обліку доходів згідно з П(С)БО 15 "Дохід" та витрат згідно з П(С)БО 16 "Витрати" [24, 25]. Весь процес бухгалтерського обліку на підприємствах України повинен забезпечити підготовку фінансової звітності відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також простежити за всіма можливими перетвореннями у звітностях для підприємств у фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності або її порівняння з отриманими показниками на основі цих стандартів.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В ДП «СЕРЕДИНО-БУДСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

2.1 Діагностика фінансово-господарської діяльності господарства

На сьогоднішній день актуальна проблема аналізу фінансового стану підприємницької діяльності, а також його оцінки, тому що на перший погляд він є результатом підприємницької діяльності, але і в той же час він визначає становище розвитку підприємства. Виходячи з цього, питання було розглянуто в трудах більшості економістів, і увагу приділяли не тільки аналізу фінансового стану, а й оцінки та управління. Оцінка фінансового стану діяльності підприємства відбувається за певним рядом методик, які були розроблені міністерствами, НБУ та комерційними банками.

Об'єктом дослідження в даній роботі є Держане підприємство «Середино-Будське лісове господарство» Сумської області .

Здійснення ефективного управління фінансовим станом діяльності підприємства та перспектив для подальшого його розвитку, залежить більшою мірою від мети його проведення, але й не менш важливого, від доцільності використання певного методу фінансового стану підприємницької діяльності, а також його пристосування до нових значень та цілей розвитку, у тому числі вимог, що встановлюються з боку зовнішніх суб'єктів господарювання, інвестиційних та податкових умов.

Діагностикою фінансового стану підприємства є певною частиною діяльності господарювання, яка складається із двох розділів: фінансовий та управлінський аналіз. Даний розподіл аналізу є для підприємства умовним, оскільки внутрішній аналіз сприймається як продовження зовнішнього й назад. Два види аналізу є доповненням один до одного. Внутрішній аналіз

відбувається в результаті розрахунків фінансистів підприємства, який відбувається на базі нормативів, що використовуються на підприємстві, та здійснюється за допомогою порівняння даних нормативів із фактичними показниками фінансової діяльності. Зовнішній аналіз виконується зацікавленими структурами, тобто податковою інспекцією, банком та іншими організаціями даними бухгалтерської звітності.

На підприємстві використовується лінійно-функціональна система управління (рисунок 2.1), яка характеризується тим, що відповідальність та повноваження розподіляються за функціями, а прийняття управлінських рішень відбувається по вертикалі. Така система управління являється дуже зручною при рішення будь-яких питань, розробки задач та контролю за працівниками.

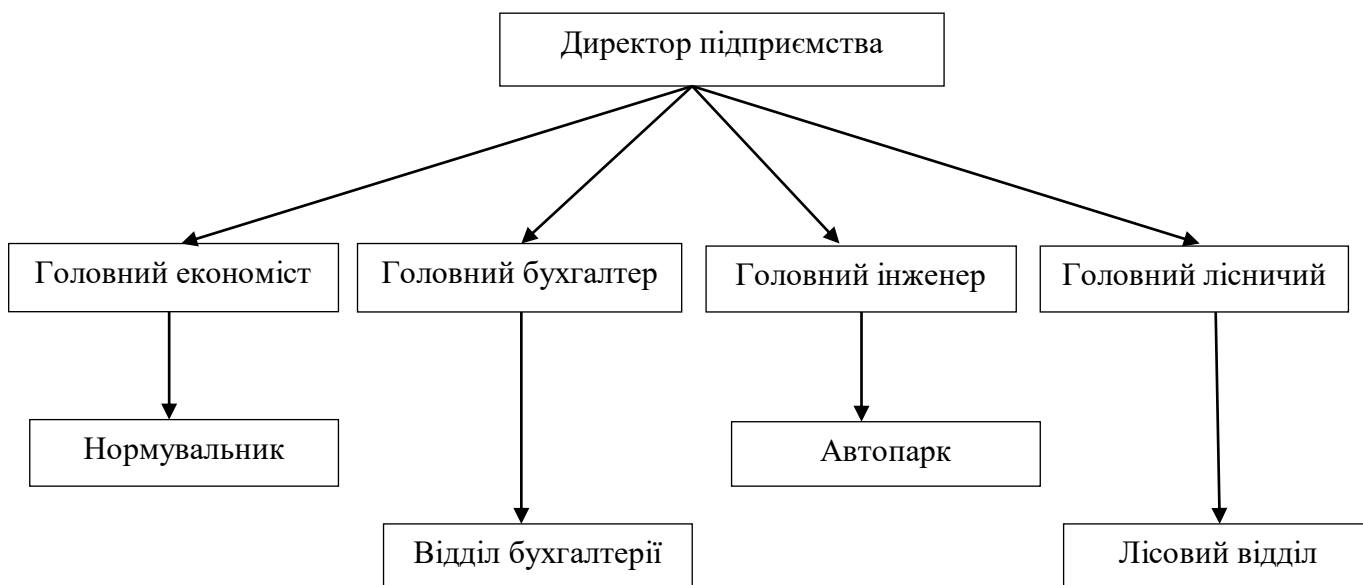

Рисунок 2.1 - Організаційна структура ДП «Середино-Будське лісове господарство»

Джерело: розроблено автором на підставі даних господарств

Дана система створює розподіл аналізу на внутрішній та зовнішній. Даний розподіл аналізу є для підприємства умовним, оскільки внутрішній аналіз сприймається як продовження зовнішнього й назад. Два види аналізу є

доповненням один до одного. Внутрішній аналіз відбувається в результаті розрахунків фінансистів підприємства, який відбувається на базі нормативів, що використовуються на підприємстві, та здійснюється за допомогою порівняння даних нормативів із фактичними показниками фінансової діяльності. Зовнішній аналіз виконується зацікавленими структурами, тобто податковою інспекцією, банком та іншими організаціями даними бухгалтерської звітності.

Основними факторами при створенні нині ринкових умов є: плаваючий курс валют, непередбачувані зміни у оподаткуванні, сильна конкуренція, нововведення та певні технологічні зміни у виробництві, автоматизація обліку тощо. Дані умови породжують у самих керівників безліч питань, відповідь на які можлива лише діагностика фінансового стану підприємства, тому що є одним з головних інструментів досліджень ринку, а також забезпечення конкурентоспроможності самого підприємства, внаслідок чого впливає доцільний поділ матеріальних і фінансових ресурсів.

Одна з головних умов для ефективного управління підприємством базується на аналізі та комплексному вивченні фінансового стану діяльності підприємства, а також певних факторів, що впливають на нього та прогнозуванні показника прибутковості капіталу.

Отримання доходів від підприємницької діяльності свідчить про те, що в першу чергу, вона повністю відповідає всім вимогам, а також попиту на ринку, з огляду на такі критерії як:

- Ціна товару;
- Якість товару;
- Технічна характеристика товару;
- Функціональна характеристика товару.

Розглядаючи вище надані дані оцінки і структури чистого прибутку аналітичної таблиці 2.1, можна зробити висновки, що вся сума чистого прибутку в співвідношенні базового періоду, збільшилася на 4 054 тис.грн., або ж 1847, 4%. Загальна сума доходу (виручки) від реалізації продукції у

2021 році склала 131 938 тис.грн., що на 149, 2% більше від попереднього 2020 року. Разом чисті доходи збільшилися на 35 510 тис.грн. і склали 146,8% в порівнянні з 2020 роком (Додаток А, Б, В).

Таблиця 2.1 - Оцінка і структура чистого прибутку ДП «Середино-Будське лісове господарство»

Показник	2020	2021	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне
1	2	3	4	5
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	88440	131938	+43498	149,2
Непрямі податки та інші вирахування з доходу, тис.грн.	14740	21990	+7250	149,9
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) , тис.грн.	73700	109948	+36248	149,2
Інші операційні доходи, тис.грн.	2168	1438	-730	66,3
Інші звичайні доходи, тис.грн.	14	6	-8	42,9
Надзвичайні доходи, тис.грн.	-	-	-	-
Разом чисті доходи, тис.грн.	75882	111392	+35510	146,8
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	60567	78502	+17935	129,6
Адміністративні витрати, тис.грн.	4940	8784	+3844	177,8
Інші операційні витрати, тис.грн.	2641	13562	+10921	513,5
Витрати на збут, тис.грн.	7343	4867	-2476	66,2
Інші звичайні витрати, тис.грн.	1	79	+78	7900
Податок на прибуток, тис.грн.	158	1312	+1154	830,4
Разом витрати, тис.грн.	75650	107106	+31456	141,6
Чистий прибуток (збиток) , тис.грн.	232	4286	+4054	1847,4

Джерело: розроблено автором на підставі даних фінансової звітності господарства

Крім цього також повинна створюватися основа для самофінансування підприємницької діяльності за тієї умови, що воно буде покривати всі витрати підприємства по реалізації будь-якої продукції і послуг або інших видів діяльності. Лісове господарство має виконувати всі свої зобов'язання перед бюджетом, а також і працювати над збільшенням ефективності виробництва та підвищенням прибутковості діяльності господарства.

Таблиця 2.2 - Оцінка і структура доходів ДП «Середино-Будське лісове господарство»

Показник	2019		2020		2021		Відхилення		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	2020 від 2019	2021 від 2019	2021 від 2020
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	70240	99,28	73700	97,1	109948	98,70	3460	39708	36248
Інші операційні доходи	512	0,70	2168	2,88	1438	1,29	- 1656	926	-730
Інші звичайні доходи	13	0,02	14	0,02	6	0,01	1	-7	-8
Надзвичайні доходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом чисті доходи	70765	100	75882	100	111392	100	5116	40627	35510

Джерело: розроблено автором на підставі даних фінансової звітності господарства

Розглядаючи вище надані дані таблиці 2.2, можна зробити висновки про те, що найбільшу питому вагу по всій таблиці в кінцевому підсумку займає дохід від реалізації продукції. У 2019 році дохід склав 70 240 тис.грн. або в процентному співвідношенні 99,28%, в 2020 році він збільшився на 3 460 тис.грн та дорівнював 73 700 тис.грн. або 97,1% всіх доходів, а в 2021 році, в порівнянні з 2019 роком, дохід підприємства збільшився до 109 948 тис. грн. або 98,7 всіх доходів. Надзвичайних або інших звичайних ситуацій за обраний досліджуваний період не було.

Інші операційні доходи за 2019-2021 роки склали:

- За 2019 рік - 512 тис.грн. або 0,7% від всього доходу підприємницької діяльності;
- За 2020 рік - 2168 тис.грн. або за процентним співвідношенням 2,88% від всього доходу;
- За 2021 рік - 1438 тис.грн або 1,29% від всього доходу

підприємницької діяльності.

На будь-якому підприємстві значну роль у формуванні прибутку грають витрати і відрахування підприємства від доходів або прибутку.

Оцінка і структура витрат державного підприємства «Середино-Будське лісове господарство» показано в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Оцінка і структура витрат і відрахувань ДП «Середино-Будське лісове господарство»

Показник	2019		2020		2021		Відхилення, тис.грн		
	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%	2020 від 2019	2021 від 2019	2021 від 2020
Собівартість реалізованої продукції	52208	69,3	60567	80,06	78502	73,3	8359	26294	17935
Адміністративні витрати	4785	6,4	4940	6,5	8784	8,2	155	3999	3844
Інші операційні витрати	5705	7,6	2641	3,5	13562	12,7	-3064	7857	10921
Витрати на збут	6587	8,7	7343	9,7	4867	4,5	756	-1720	-2476
Інші звичайні витрати	6	0,1	1	0,1	79	0,1	-5	73	78
Податок на прибуток	458	0,7	158	0,2	1312	1,2	-300	854	1154
Разом витрати	69749	100	75650	100	107106	100	430	37357	31456

Джерело: розроблено автором на підставі даних фінансової звітності господарства

Розглядаючи вище надані дані таблиці 2.3, можна зробити висновки про те, що найбільшу питому вагу по всій таблиці у витратах підприємницької діяльності займають:

- Собівартість реалізованої продукції за 2019 рік, де вони становлять 52 208 тис.грн або 69,3%;
- Собівартість реалізованої продукції за 2020 рік, де вони становлять 60 567 тис.грн або 80,06%;
- Собівартість реалізованої продукції за 2021 рік, де вони становлять 78 502 тис.грн або 73,3%.

Крім вище наданих витрат, також займають значну питому вагу і витрати на збут в 2020 році 9,7% або 7 343 тис.грн ., яка з кожним роком починає збільшуватися і в 2020 році становлять 9,7% або 7 343 тис .грн. Але дана витрата а в 2021 витрати знизилися до 4,5% або 4 867 тис.грн.

На досліджуваному підприємстві спостерігається за останній рік, тобто 2021 рік, збільшення чистого прибутку в порівнянні з 2020 і 2019 роки. У цих роках був збільшений дохід підприємницької діяльності за 2020 рік на суму 4054 тис.грн. і на 3270 тис. Грн за 2019 рік.

Будь-яке підприємство, в кінцевому підсумку прагне отримати прибуток від своєї діяльності. Державне підприємство «Середина-Будське лісове господарство» справляється непогано при тому, що прибуток підприємства дуже збільшився за останній рік.

Аналіз чистого прибутку на підприємстві визначає розрахунок, і аналіз коефіцієнта чистого прибутку, яка буде характеризувати підприємницьку діяльність за тим, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси. Якщо взяти будь-яке підприємство, то чим вище коефіцієнт, тим привабливіше підприємство буде для інвесторів.

Коефіцієнт чистого прибутку підприємства розраховується за такою формулою:

$$\text{КЧП} = \text{ЧП} / \text{ВР}, \text{ де}$$

КЧП - коефіцієнт чистого прибутку;

ЧП - чистий прибуток підприємства;

ВР - дохід або виручка від реалізації продукції (товарів) або послуг.

Якщо порівнювати цей показник з попередніми звітними періодами діяльності підприємства, то можна отримати певні результати і зробити висновки про тенденції зміни коефіцієнта чистого прибутку підприємства. Якщо коефіцієнт чистого прибутку буде підвищуватися, то така ситуація буде говорити про те, що на даному підприємстві будуть зменшуватися витрати будь-яких обсягів товарообігу.

На ДП «Середина-Будське лісове господарство» є такі значення за

коефіцієнтом чистого прибутку:

1. За 2019 рік

$$K_{чп} = 1016 / 70240 = 1,4\%$$

2. За 2020 рік:

$$K_{чп} = 232 / 73700 = 0,3\%$$

3. За 2021 рік:

$$K_{чп} = 4286 / 10948 = 3,9\%$$

З вище показаних розрахунків видно, що коефіцієнт з 2019 року до 2020 року значно знижується, але в 2021 році зростає на 3,6 % в співвідношенні 2020 року. Дане положення свідчить тому, що на даному підприємстві цьому підприємстві збільшується дохідна частина більшою мірою проти витратами.

Розглядаючи вище проведений аналіз ДП «Середино-Будське лісове господарство» Сумської області, можна сказати, що за останній рік збільшився прибуток підприємницької діяльності. За 2021 рік значно збільшився чистий прибуток, який склав 4 286 тис.грн., що на 94,6% більш, ніж за 2020 рік. Де чистий прибуток склав 232 тис.грн. в 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшився об'єм по реалізації продукції і собівартість продукції, а також збільшилися пропорційно витрати підприємницької діяльності, але в кінцевому підсумку призвело до значного збільшення чистого прибутку підприємства.

Сума прибутку підприємства не завжди виразно показує ефективність будь-якої діяльності, тобто правильне використання виробничих фондів, а також трудових і фінансових ресурсів підприємства.

Для того щоб визначити коефіцієнтний аналіз фінансових результатів підприємницької діяльності застосовують такі взаємопов'язані групи показників:

– Коефіцієнти рентабельності фінансових результатів підприємницької діяльності, де характеризується рівень прибутку підприємства по відношенню його всіх доходів, а також витрат.

– Коефіцієнти рентабельності активів і капіталу підприємницької діяльності, визначаються як відношення чистого прибутку підприємства до середніх залишків активів або капіталу.

Дані показники рентабельності підприємницької діяльності розраховуються за певні періоди, при цьому досліджується показників динаміка та факторний вплив.

Показники рентабельності підприємницької діяльності в процесі всього аналізу порівнюють:

1. В динаміці порівнюють для визначення тенденцій змін;
2. З аналогічними показниками інших підприємницьких діяльностей порівнюють для визначення рейтингу серед інших підприємств. Крім усього цього також ведеться визначення вибору області при інвестиціях;
3. Середні або високі значення області підприємства порівнюються для того, щоб оцінити ефективність всієї досліджуваної підприємницької діяльності.

Показники рентабельності діяльності підприємства аналізуються як вплив на них суб'єктивних факторів, які дозволяють визначити внутрішньогосподарські резерви підприємства для підвищення ефективності підприємницької діяльності, а також створити можливі заходи щодо їх реалізації.

За допомогою даного аналізу можна визначити резерви для підвищення розвитку підприємницької діяльності зсередини, тобто його власного капіталу, а також він дозволяє керівництву підприємства визначати і впроваджувати нові стратегії для розвитку діяльності підприємства.

Далі буде проведено аналіз рентабельності ДП «Середино-Будське лісове господарство» за 2019-2021 роки (Таблиця 2.4).

Розглядаючи групу коефіцієнтів рентабельності підприємницької діяльності в таблиці 2.4, можна констатувати, що всі показники значно збільшились, що свідчить про збільшення прибутку за останній рік, і зменшення рівня збитків підприємницької діяльності.

Таблиця 2.4 - Розрахунок показників рентабельності ДП «Середино-Будське лісове господарство» за 2019-2021 роки

№	Показник рентабельності	Розрахунок показників
1.	Операційна рентабельність ($R_{опер}$)	$R_{опер} = 1467/70240 = 2,1\%$ (2019 р.) $R_{опер} = 377/73700 = 0,5\%$ (2020 р.) $R_{опер} = 5671/109948 = 5,16\%$ (2021 р.)
2.	Загальна рентабельність	$R_{загал} = 1474/70240 = 2,1\%$ (2019 р.) $R_{загал} = 377/73700 = 0,5\%$ (2020 р.) $R_{загал} = 5671/109948 = 5,16\%$ (2021 р.)
3.	Чиста рентабельність ($R_{чиста}$):	$R_{опер} = 1016/70240 = 1,4\%$ (2019 р.) $R_{опер} = 232/73700 = 0,3\%$ (2020 р.) $R_{опер} = 4286/109948 = 3,9\%$ (2021 р.)
4.	Рентабельність виробничих витрат ($R_{св}$):	$R_{св} = 1016/52208 = 1,9\%$ (2019 р.) $R_{св} = 232/60567 = 0,4\%$ (2020 р.) $R_{св} = 4286/78502 = 5,46\%$ (2021 р.)
5.	Рентабельність загальних витрат ($R_{г}$)	$R_{св} = 1016/75306 = 1,3\%$ (2019 р.) $R_{св} = 232/75650 = 0,3\%$ (2020 р.) $R_{св} = 4286/107106 = 4\%$ (2021 р.)
6.	Рентабельність власного капіталу (R_K)	$R_{св} = 232/18905 = 1,2\%$ (2019 р.) $R_{св} = 1016/19215 = 5,2\%$ (2020 р.) $R_{св} = 4286/19292 = 22,2\%$ (2021 р.)
7.	Рентабельність оборотних активів (R_{OA})	$(R_{OA}) = 1016/12619 = 5,2\%$ (2019 р.) $(R_{OA}) = 232/13335 = 1,2\%$ (2020 р.) $(R_{OA}) = 2188/10654 = 11,3\%$ (2021р.)

Джерела: розроблено автором за матеріалами господарства

Динаміка, яка була виявлена в процесі всього аналізу діяльності підприємства, є наслідком випереджальних темпів приросту доходів щодо витрат за останній рік. Обчислені за даними таблиці 1 рівень виробничих і загальних витрат по відношенню до доходу підприємства склали 2,1%, 0,5% і 5,16%. Виробничі витрати за 2019-2021 роки склали 1,9%, 0,5% і 5,46%.

Розглядаючи коефіцієнт рентабельності капіталу підприємства в таблиці 2.4 Розрахунок показників рентабельності ДП «Середино-Будське лісове господарство» за 2019-2021 роки, то даний показник склав за останні три роки 5,2%, 1,2% і 22,2% відповідно. Отже, можна зробити висновок, що в лісовому господарстві переважають темпи збільшення чистого прибутку, які привели до значного збільшення рентабельності за звітний період.

2.2 Особливості первинного, синтетичного і аналітичного обліку фінансових результатів господарства

На державному підприємстві «Середино-Будське лісове господарство» останнім завершальним етапом бухгалтерського обліку є облік фінансових результатів, а також розподіл і їх списання. Кінцевий підсумок фінансового результату несе велике значення в ринковій економіці і здатності зростання конкурентного середовища підприємства.

Для будь-якого підприємства, перш ніж почати вести будь-яку діяльність, потрібно для початку вивчити ринок і ринкові відношення, щоб в подальшому можна було розробити план по виробництву, тобто в яких обсягах і який асортимент повинен бути продукції.

Перед бухгалтерським відділом господарства доцільно сформулювати ряд завдань з бухгалтерського обліку фінансового результату:

1. Визначити прибуток або збиток всієї підприємницької діяльності, а також по окремих її видах за звітний період;
2. Розрахувати всі податки по сумі належних державі даної організації і розподілити ці суми;
3. Скласти всі дані організації для формування як фінансової, так і податкової звітності за поточний період;
4. Створити резерв власного капіталу і т.д.

На ДП «Середино-Будське лісове господарство» для введення обліку та формування інформації фінансових результатів діяльності використовується 79 рахунок «Фінансові результати». Даний рахунок бухгалтерського обліку вважається операційно-вихідним рахунком, тобто вони використовуються для розрахунку фінансових результатів за поточний період за допомогою порівняння всіх доходів і всіх витрат лісгоспу, і в кінцевому результаті виявлення прибутку або збитків даного підприємства.

Тобто, на ДП «Середино-Будське лісове господарство» облік фінансових результатів ведеться на рахунку 79, який має субрахунки, яких

коротка характеристика приведена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 - Перелік субрахунків та їх характеристика

№ С/Р	Назва субрахунку	Характеристика
791	«Результат операційної діяльності»	Визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності підприємства. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності за дебетом – сума в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції товарів, робіт, послуг, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат.
792	«Результат фінансових операцій»	Визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій підприємства. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом – списання фінансових витрат з рахунків 95 «Фінансові витрати» та 96 «Втрати від участі в капіталі»
793	«Результат іншої звичайної діяльності»	Визначається прибуток (збиток) від іншої звичайної діяльності підприємства. За кредитом рахунку відображається списання сум в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної діяльності та іншої звичайної діяльності підприємства, за кредитом – списання витрат з рахунку 97 «Інші витрати»

Джерело: розроблено автором

У бухгалтерії, за кредитом цього рахунку відображається вся сума в певному порядку закриття рахунків обліку по доходу. За дебетом цього ж рахунку відображається всі суми в певному порядку обліку за видатками підприємства. В кінцевому підсумку, фінансовий результат підприємства розраховується як порівняння всіх зазначених вище сум між собою.

Для того, щоб ДП «Середино-Будське лісове господарство» могло в своєму бухгалтерському обліку відобразити чистий фінансовий результат, тобто прибуток або збиток даного підприємства, існує рахунок 44 «Нерозподілений прибуток». У бухгалтерському обліку даний рахунок відображається як пасивний рахунок, який по кредиту буде показувати прибуток і збільшення всієї діяльності підприємства, за дебетом ж буде

відображатися збиток і як використовується прибуток даного підприємства.

Розглядаються такі випадки і рахунки:

1. Для того, щоб можна було розділити дохід підприємства від основної діяльності використовується такий рахунок, як 70 «Доходи від реалізації» (рисунок 2.2).

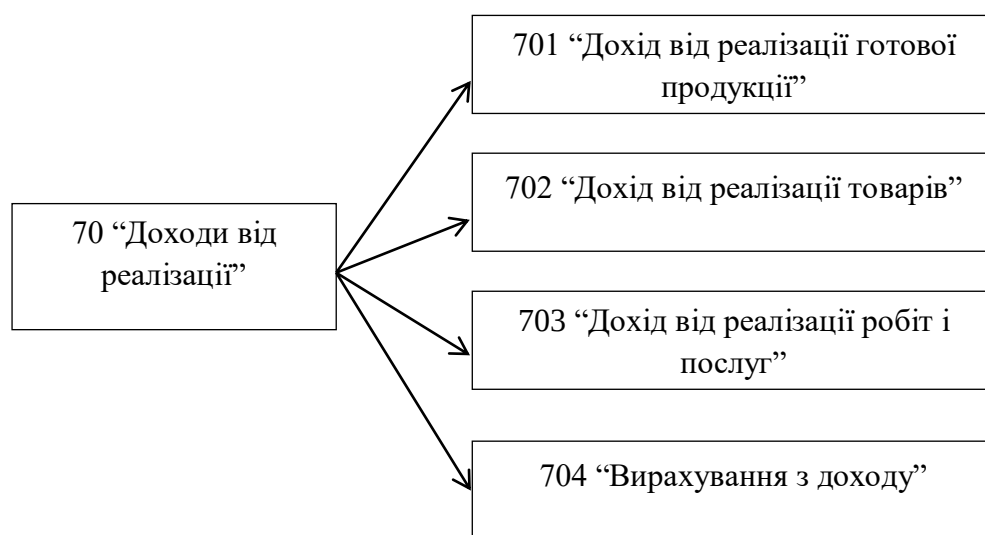

Рисунок 2.2 - Субрахунки рахунка 70 «Доходи від реалізації»

Джерело: сформовано автором

2. Для того, щоб можна було розділити витрати підприємницької діяльності від основної використовується такий рахунок, як 90 «Собівартість реалізації» (рисунок 2.3).

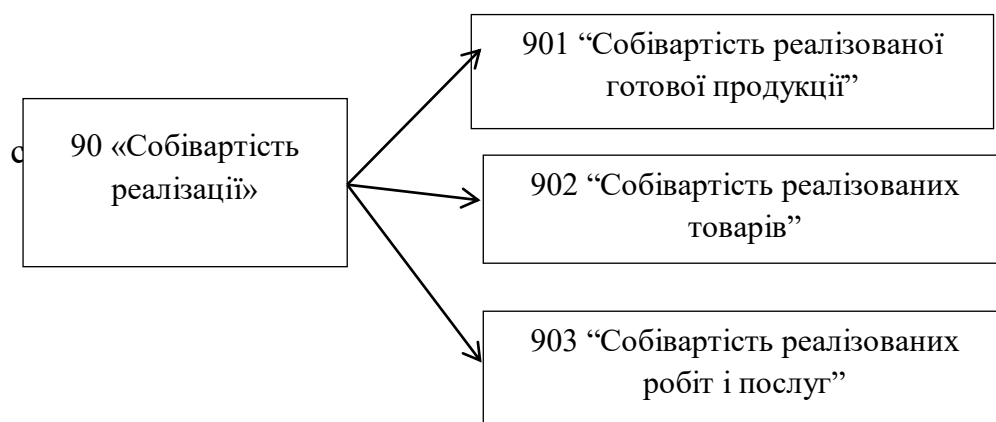

Рисунок 2.3 - Субрахунки рахунка 90 «Собівартість реалізації»

Джерело: сформовано автором

3. Для того, щоб розділити фінансовий результат підприємства від основної діяльності, або наприклад надзвичайної, використовується такий рахунок як 79 «Фінансові результати» (рисунок 2.4).

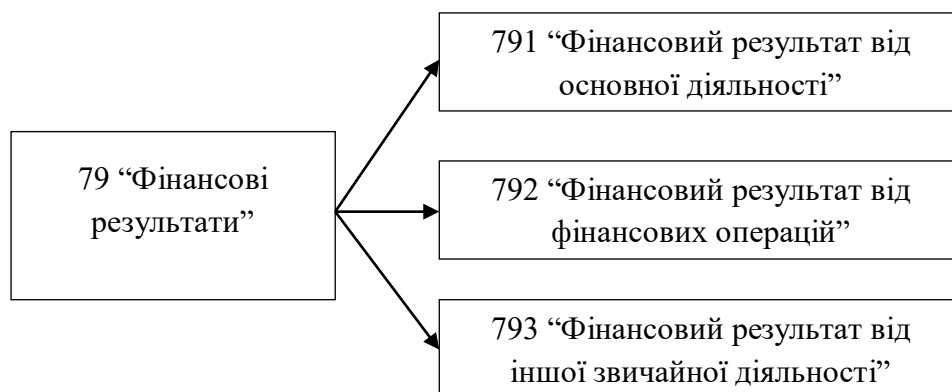

Рисунок 2.4 - Субрахунки рахунка 79 «Фінансові результати»

Джерело: сформовано автором

Дана структура передбачена планом рахунків у складі субрахунку для того, щоб була можливість відобразити окремо види від будь-якої діяльності за доходами (витратами) підприємства.

ДП «Середино-Будське лісове господарство» за допомогою інструкції, про те як застосовувати План рахунків обліку, може здійснювати протягом поточного року всі записи синтетичного обліку, які ведуться по кредиту - доходи підприємства, а по дебету - витрати підприємства. Журнал реалізації (відпуску) деревини ДП «Середино-Будське лісове господарство» представлено в Додатку Д.

Якщо розглядати план рахунків та інструкцію про його застосування, то після того, як підприємство зробила все записи з фінансового результату підприємства від основної діяльності від реалізації будь-якої продукції, то в кінці року бухгалтерський відділ підприємства повинен зробити запис заключних проводок за весь поточний період роботи даного підприємства. Всі ці заключні бухгалтерські кореспонденції відображені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 - Відображення фінансового результату на рахунках бухгалтерського обліку

Дебет	Кредит	Зміст господарської операції
701 “Доход від реалізації готової продукції”	791 “Результат основної діяльності”	Списання кінцевого сальдо чистого доходу від реалізації продукції та іншого операційного доходу
791 “Результат основної діяльності”	901 “Собівартість реалізованої готової продукції”	Списання кінцевого сальдо виробничої собівартості реалізованої продукції
703 “Доход від реалізації робіт і послуг”	791 “Результат основної діяльності”	Списання чистого доходу від реалізації робіт (послуг)
791 “Результат основної діяльності”	903 “Собівартість реалізованих робіт і послуг”	Списання виробничої собівартості реалізованих робіт (послуг)
791 “Результат основної діяльності”	92 “Адміністративні витрати”	Списання кінцевого сальдо адміністративних витрат
791 “Результат основної діяльності”	93 “Витрати на збут”	Списання кінцевого сальдо витрат підприємства на збут
791 “Результат основної діяльності”	94 “Інші операційні витрати”	Списання кінцевого сальдо інших операційних витрат

Джерело: сформовано автором

Державне підприємство «Середино-Будське лісове господарства» не приймає участі в інвестиційній діяльності та відповідно не має будь-яких надходження від інвестиційної діяльності, але на даному підприємстві є витрачення на необоротні активи. Лісовий фонд обліковується по рахунку 10 «Основні засоби». Оборотно-сальдова відомість по рахунку 10 представлена в Додатку Е.

Коли бухгалтерський відділ даного підприємства здійснює записи по проводках по рахунку 79, тільки після цього можна розрахувати чистий фінансовий результат підприємницької діяльності.

Синтетичний облік на ДП «Середино-Будське лісове господарство» фінансового результату діяльності ведеться на 79 рахунку «Фінансові результати».

Оскільки, існують і інші види діяльності на підприємстві, тобто інвестиційна, фінансова або надзвичайних подій і т.д., фінансовий результат підприємства від цих діяльностей можна відобразити наступним чином (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7 – Бухгалтерські кореспонденції інших видів діяльності

Дебет	Кредит	Зміст господарської операції
722 “Доход від спільної діяльності”	792 “Результат фінансових операцій”	Списання кінцевого сальдо доходів від участі в капіталі
792 “Результат фінансових операцій”	95 “Фінансові витрати”	Списання кінцевого сальдо фінансових витрат і втрат від участі в капіталі
731 “Дивіденди одержані” 732 “Відсотки одержані”	792 “Результат фінансових операцій”	Списання інших фінансових доходів
74 “Інші доходи”	793 “Результат іншої звичайної діяльності”	Списання кінцевого сальдо інших доходів звичайної діяльності
793 “Результат іншої звичайної діяльності”	74 “Інші витрати”	Списання кінцевого сальдо інших витрат
79 “Фінансові результати”	981 “Податок на прибуток від звичайної діяльності”	Списання суми витрат податку на прибуток від звичайної діяльності

Джерело: сформовано автором

На даному підприємстві для введення бухгалтерського обліку реалізації Журнал реалізації (відпуску) деревини (Додаток Д). Всі дані лісгоспу по синтетичному обліку лісгосподарської продукції відображені в оборотах по рахунку 6415, який представлено в Додатку Ж. Видами продукції є:

1. Товари: мітли, дерев'яні тари; саджанці хвойних та листяних порід.
2. Послуги: упаковка ділової деревини, транспортування деревини.

Всі доходи і витрати від підприємницької діяльності, які враховуються на певних синтетичних рахунках і їх субрахунках, також відображаються і за всіма видами в аналітичному обліку підприємства.

На кожному підприємстві стоїть певна задача по веденню

аналітичного обліку. Організація даного обліку повинна відповідати Положенню (стандарту) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати». Статті на аналітичних рахунках фінансових результатах підприємства, які протягом певного періоду накопичувалися всі дані як про доходи, так і про витрати підприємницької діяльності, в результаті будуть використовуватися підсумкові цифри для проведення аналізу і контролю підприємства.

Аналітичний облік фінансових результатів підприємницької діяльності повинен враховувати в собі всю свою своєрідну діяльність (операційна (основна) або інша діяльність, надзвичайно, а також повний зміст Звіту про фінансові результати).

Коли підприємство організовує аналітичний облік за певний період діяльності, воно має визначатися на основі переліку, а також економічного змісту всіх статей Звіту про фінансові результати. У певних статей даного обліку визначаються прибуток (збиток) за певний період підприємницької діяльності.

На ДП «Середино-Будське лісове господарство» ведеться відомість 16 по аналітичного обліку витрат і доходів даного підприємства за певний період. У цій відомості ведеться облік за даними відвантажених матеріалів або готової продукції, а також при цьому розраховується сума ПДВ.

На підприємстві аналітичний облік потрібно вести в одній відомості до синтетичного рахунку 79 «Фінансові результати», де буде будуть формуватися статті доходів і витрат підприємства в відділі субрахунків фінансових результатів за видами підприємницької діяльності.

В даному випадку в аналітичному обліку за рахунком 79 «Фінансові результати» синтетичного обліку будуть надані певні статті витрат і доходів у відділі субрахунків.

На нашу думку, існує і менш раціональний варіант ведення обліку фінансових результатів підприємницької діяльності. В такому випадку ведеться окремий аналітичний облік для рахунку 79 без виділення доходів і

витрат підприємства. Згідно з інструкцією застосувати Плану рахунків дозволяється списувати доходи і витрати підприємства на 79 рахунок, кінцевими записами в кінці певного періоду. Однак, списання доходів і витрат підприємства за певний період (щомісяця) на субрахунку фінансових результатів діяльності може бути нераціонально. Нераціональність даного методу полягає в тому, що в цілому ускладнює ведення аналітичного і синтетичного обліку, а також складання квартальних звітів фінансових результатів, в кінцевому результаті призводить до неефективного контролю та проведення аналізу підприємства в цілому.

2.3 Відображення показників фінансового обліку у звітності господарства

Фінансовий звіт підприємницької діяльності є бухгалтерським звітом, в якому повинна бути повна інформація про діяльність підприємства, про його фінансовий стан за певний період, а також стан про рух грошових коштів.

На будь-якому підприємстві складається Звіт про фінансові результати підприємницької діяльності. Даний звіт складається для того, щоб була можливість отримати повну інформацію про доходи або витрати підприємства, а також прибутки або збитки за певний період.

Фінансова звітність підприємницької діяльності, згодна закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який вказує на перелік всіх організацій, які повинні опублікувати для зовнішніх користувачів свою фінансову звітність. Це фінансова звітність підприємства є відкритою для всіх користувачів, але також існує і закрита звітність. Метою даної звітності є надання можливості більш плідно керуватись внутрішніми підрозділами, а також прийняття відповідних рішень підрозділів, таких як: цехи, дільниці, бригад і т.д.. Дана звітність також є бухгалтерським звітом.

На ДП «Середино-Будське лісове господарство» дана звітність за фінансовими результатами підприємницької діяльності не ведеться.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99р. № 87 показує про те, як потрібно вести форму і зміст фінансової звітності підприємницької діяльності. Дане положення визначає всі принципи по її підготовки, розкриває всі існуючі вимоги по її оцінці та розкриття її певних елементів, а також розповідає про методику обліку фінансового результату підприємницької діяльності.

Фінансова звітність підприємницької діяльності складається з п'яти окремих звітностей (рисунок 2.5).

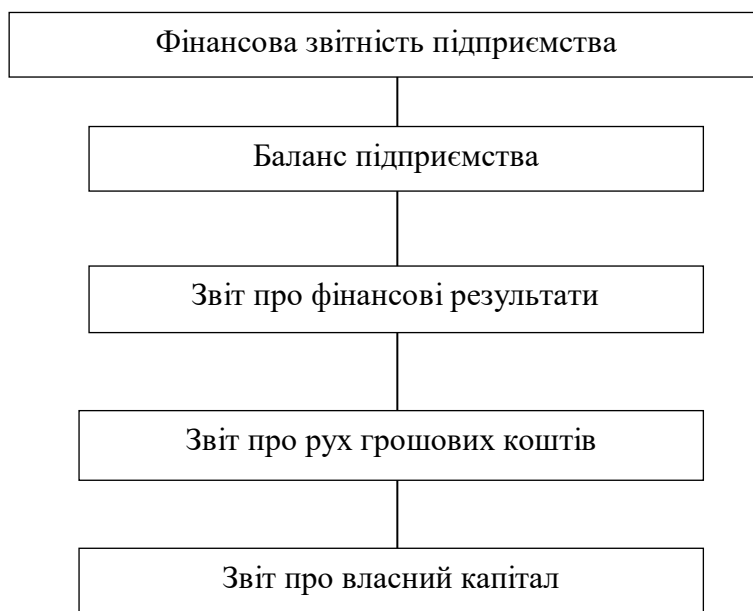

Рисунок 2.5 - Структура фінансової звітності підприємства

Джерело: сформовано автором

Фінансова звітність про господарську діяльність підприємства повинна показувати повну інформацію про фактичні та потенційні кінцевих результатах підприємницької діяльності. Кожен квартал на підприємстві закривається бухгалтерським звітом, який складається з двох звітностей: баланс і звіт про прибутки (збитки) господарської діяльності будь-якого підприємства. Також, за таким принципом складається фінансова звітність

малих підприємств, а також представників іноземних підприємницьких діяльностей.

Фінансова звітність підприємства складається з п'яти груп економічних елементів діяльності, де відображає всі результати по зроблених операціях або ж будь-яких інших подій. Наприклад, якщо взяти активи, зобов'язання по підприємству або ж власний капітал, то вони бувають відносяться до балансу підприємства, а якщо взяти доходи і витрати по діяльності, то вони будуть ставитися до оцінки діяльності, тобто в Звіті про фінансові результати.

Згідно з Національним Положенням (стандарту) бухгалтерського обліку 1, фінансові результати за звітний період діяльності підприємства всі дані заносяться до Звіту про фінансові результати підприємства.

Якщо розглядати малі підприємства, згідно з Положенням (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва», то там використовується спрощена форма звітності. Дане положення надає форму звітності малого підприємства, яка складається з Балансу і Звіту про фінансові результати підприємницької діяльності, а також положення про заповнення всіх статей звіту. Даною фінансовою звітністю користуються також і представники іноземних підприємницьких діяльностей.

В Звіт про фінансові результати підприємницької діяльності входить чотири розділи (Рисунок 2.5).

Протягом календарного року складаються фінансові звітності по діяльності підприємства. Місячні або квартальні звітності формуються в перебігу звітного періоду (кварталу або місяця). Для того, щоб підприємство могло визначити фінансовий результат господарської діяльності, потрібна порівняти доходи і витрати (які були взяті для отримання доходу) підприємства за певний період. Потрібно враховувати, що в бухгалтерському обліку, всі доходи і витрати підприємства записуються тільки в момент їх появи, а не в момент їх надходження.

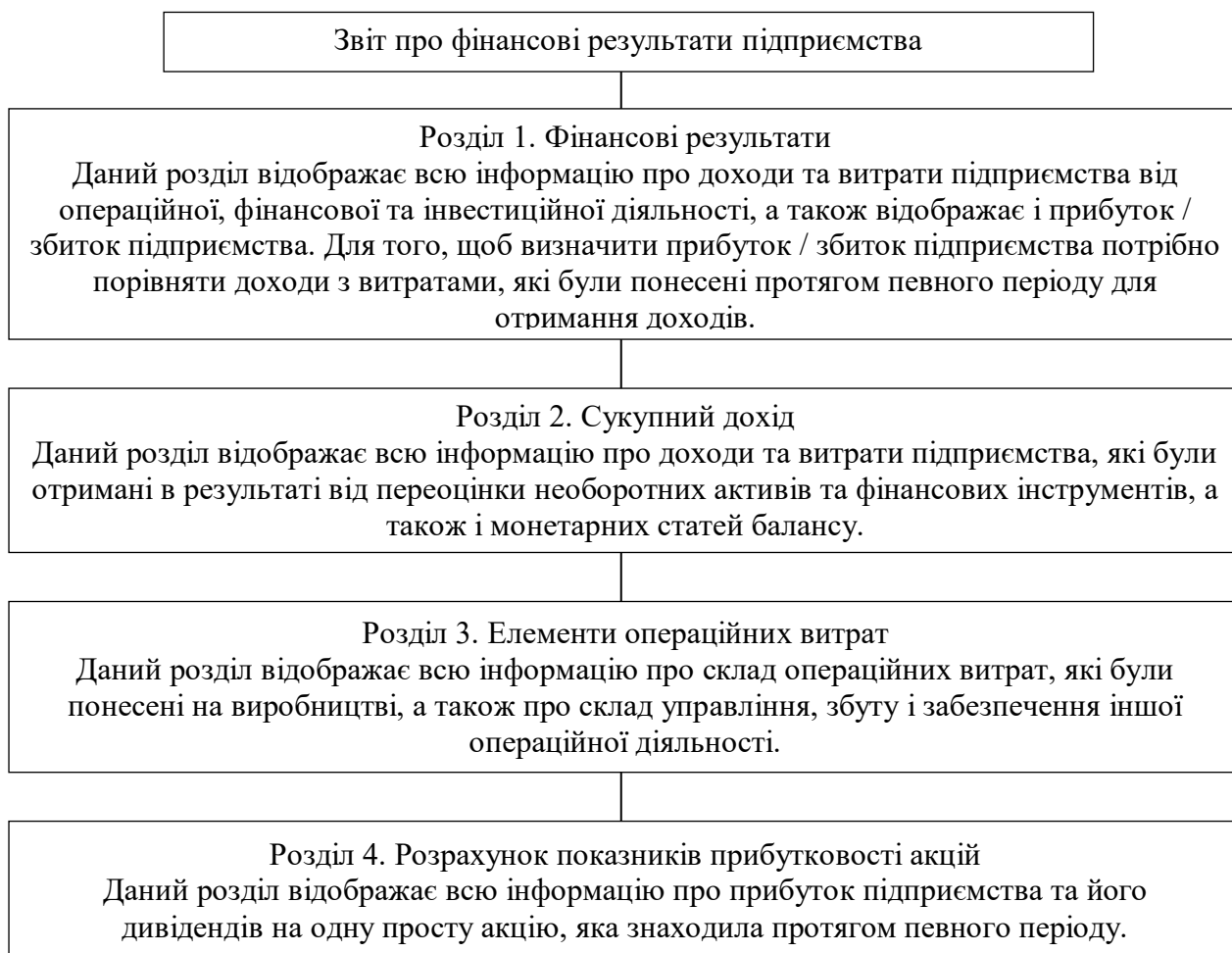

Рисунок 2.5 - Розділи звіту про фінансові результати підприємства
Джерело: розроблено автором

Потрібно враховувати, що в бухгалтерському обліку, всі доходи і витрати підприємства записуються тільки в момент їх появи, а не в момент їх надходження.

При формуванні звіту про фінансові результати підприємницької діяльності 1 розділу використовуються чотири етапи.

Перший етап. На цьому етапі обчислюється валовий прибуток або збиток підприємства.

Другий етап. На даному етапі обчислюється фінансовий результат підприємницької діяльності від операційної діяльності, за допомогою суми прибутку або збитку адміністративних витрат, витрат на збут та інші витрати, де будуть враховуватися суми з додаткових статей.

Третій етап. На цьому етапі розраховується фінансовий результат

підприємницької діяльності до оподаткування за допомогою суми прибутку або збитку від операційної діяльності підприємства, фінансових і ін. Доходів, при цьому враховується суми додаткових статей.

Четвертий етап. На даному етапі обчислюється вже чиста прибуток (збиток) підприємства, де взята сума до оподаткування, податок на прибуток, а також сума прибутку або збитку від зупиненої підприємницької діяльності до податків.

Державне підприємство «Середино-Будське лісове господарство», згідно Фінансовому звіту за 2019-2020 роки (Додаток А), на протязі всієї своєї діяльності виконувала роботу по реалізації продукції, було платником податків на додану вартість, також дане підприємство було платником податку на прибуток.

Крім усього цього підприємство за кожен певний період подає повну статистичну звітність до Державної статистику.

Дане підприємство, згідно із законодавством, за кожний звітний період подає податкову звітність до Державної податкової служби України. Дана звітність також містить в собі фінансовий результат підприємницької діяльності за певний період. Незалежно того, що основою в цій звітності є сплата всіх податків, але основою розрахунку вважається доходи і витрати підприємницької діяльності, а значить і фінансові результати.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1 Удосконалення обліку фінансових результатів діяльності

Фінансовий стан підприємства є кінцевим підсумком взаємодії певних елементів системи фінансових відносин підприємницької діяльності, що визначається поєднанням господарсько-виробничих категорій, а також відрізняється системою моделей та методів, що відображають наявність та використання фінансових ресурсів на підприємстві. Прибуток і рентабельність є основними умовами діяльності підприємства, але ці показники не дають змоги забезпечити фінансову стійкість.

Доходи підприємства характеризують збільшення економічних вигод, як надходження активів чи зменшення зобов'язань, що призводять до збільшення капіталу.

Витрати характеризує спад економічних вигод через вибуття активів та зростання зобов'язань, які призведуть до зменшення капіталу на виробництві. Тому фінансовий результат діяльності розраховується шляхом порівняння доходів та витрат.

На сьогоднішній день у розвитку ринкових відносин українські підприємства зіштовхнулися з проблемами у визначенні фінансових результатів та також у самому обліку його відображення. На цьому етапі більшість підприємств перебувають у неприбутковому чи малоприбутковому стані, а показник, що характеризує ефективність діяльності, є фінансовий результат (прибуток чи збиток). Фінансовим результатом підприємства є головним показником, яким цікавляться діячі облікової інформації. Тому в сучасних умовах актуальним є підвищення рівня прибутковості підприємств.

На етапі створення фінансового результату використовується один із основних бухгалтерських принципів, тобто, принцип достовірності, який використовується для формування та подання фінансових звітів на підприємстві:

- міжнародних стандартів фінансової звітності;
- Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;
- інших нормативно-законодавчих документів.

Спочатку потрібно виділити чітке поняття, що фінансовим результатом є важливою передумовою формування обліку, контролю, аналізу, а також здатність для здійснення розумного управлінського впливу на певні складові для підвищення ефективності підприємницької діяльності.

У сучасних умовах існує низка проблем із розподілом фінансових результатів. При розподілі фінансових результатів за певними ознаками має суперечливі моменти, також на рівні законодавства держави, наприклад, П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», який втратив чинність ще у 2013 році, де розглядалися головні види фінансових результатів, коли у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» було запропоновано інший список показників, який значно відрізнявся від попереднього стану. У цьому положенні надано оновлений список показників:

- чистий прибуток, фінансовий результат від операційної діяльності;
- фінансовий результат до оподаткування;
- прибуток від припинення діяльності після оподаткування;
- чистий фінансовий результат;
- інший сукупний дохід до оподаткування;
- інший сукупний прибуток після оподаткування;
- сукупний дохід.

У НП(С)БО 1 не розглядається відображення надзвичайних фінансових результатів із Плану рахунків неможливі відповідні рахунки, але

також не враховані певні прийоми для відображення витрат або доходів за її появи. Нормативно-правові акти, які встановлюють порядок формування результатів підприємницької діяльності, загалом немає розподілу фінансових результатів, тобто. класифікацій, які б використовуватися на формування прогресуючих інформаційних облікових моделей.

В даний час існує два підходи для розрахунку фінансових результатів діяльності підприємства, які мають певні відмінності (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1 - Принципові підходи до розрахунку фінансового результату

Назва принципу	Характеристика
1. МСФО	– передбачається визначення фінансового результату звітного періоду як різниці між доходами від реалізації та витратами періоду; – фінансовий результат обчислюється як різниця між вартістю чистих активів на кінець та початок періоду з виключенням вкладів капіталу та вилучень.
2. ПП(С)БО	- передбачає зіставлення доходів із витратами та вартістю розподілу адміністративних витрат, витрат на збут та інші операційні витрати; - фінансовий результат розраховується як різниця між доходами підприємства та витратами, що акумулюється у звіті про фінансові результати відповідно до їх характеру.

Джерело: сформовано автором

У багатьох країнах світу чистий прибуток – це головний показник фінансових результатів підприємницької діяльності. У нормативних документах систему розрахунку прибутку показано в НП(С)БО 1, П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 17 «Податок на прибуток» та в Інструкції Плану рахунків.

Для обліку фінансових результатів важливо вибрати раціональну облікову політику, тобто. спосіб амортизації, оцінка вибуття запасів, нарахування резерву сумнівних боргів тощо. Всі ці показники виражають значний вплив на фінансовий стан підприємства, а також дає можливість

знайти своє відображення у фінансовій звітності.

Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та виробництва, фінансові результати підприємства створюються в розрізі певних видів діяльності, відповідно до окремих доходів і витрат. Для зручності складання фінансової звітності використовуються принцип нарахування та відповідності доходів і витрат підприємства, що є достатнім для управлінських рішень. На даний момент існує проблема у питанні про неузгодженість у розподілі сидів діяльності та субрахунків обліку доходів та витрат, а також фінансових результатів діяльності підприємства, на яких вони формуються.

Недоліком при формуванні фінансового результату діяльності підприємства у Плані рахунків є те, що таких на субрахунках, як 791 «Результат операційної діяльності» та 792 «Результат фінансових операцій», об'єднані два типи діяльності таких, як на субрахунку 791 – основна та інша операційна діяльність, а на субрахунку 792 – фінансова діяльність. Через це варто ввести до чинного Плану рахунків бухгалтерського обліку підприємства доповнення до субрахунку 791 «Результат операційної діяльності» два рахунки третього порядку:

- 791/1 «Результат від операційної діяльності»;
- 791/2 "Результат від іншої операційної діяльності",

а до субрахунку 792 «Результат фінансових операцій» такі два рахунки третього порядку:

- 792/1 «Результат від інвестиційної діяльності»
- 792/2 «Результат фінансової діяльності».

Відповідно до чинного НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» статті «Інші доходи» показує дохід від реалізації фінансових інвестицій, не операційних курсових різниць та інші доходи, що виникають, але вони не ніяк не пов'язані з операційною діяльністю підприємства. На субрахунку 793 "Результат іншої діяльності" зокрема показуються доходи та витрати від інвестиційної діяльності підприємства. Тому, щоб підприємство

могло знаходити обсяг та ефективність інвестицій, потрібно розділити інвестиційну діяльність на основну інвестиційну діяльність та іншу інвестиційну діяльність, а також конкретизувати цю інформацію на субрахунках третього порядку 793 рахунка.

Таким чином, вся інформація про результати підприємницької діяльності подається у самих фінансових звітах, а також широкодоступна для обчислення фінансової стійкості, рівня ліквідності та платоспроможності даного підприємства. Для підвищення та покращення ефективності обліку фінансових результатів варто ввести такі положення:

1. Поняття "фінансовий результат" та уточнити до нього перелік визначальний їх показників;
2. Ввести до загального списку розподільні ознаки, а також їх розподілу за видами діяльності, при цьому використовувати рахунки третього порядку;
3. Запровадити реєстри аналітичного обліку фінансових результатів підприємницької діяльності з метою ведення загальної облікової інформації для того, щоб була можливість задовольнити потреби користувачів цієї інформації.

Таблиця 3.2 - Основні методи фінансової діагностики діяльності підприємства

Назва методу	Характеристика
Формалізовані	Дані методи повністю ґрунтуються на науковому обґрунтуванні. Їм характерні об'єктивізм, відповідно і застосовують їх лише за оцінки діяльності підприємств.
Неформалізовані	Ці методи повністю ґрунтуються на особливостях проведення аналітичних процедур на логічному рівні. Відмітними ознаками даних методів є суб'єктивізм, відповідно тому що вони здебільшого ґрунтуються на знаннях, досвіді та інтуїції людини.

Джерело: сформовано автором

Фінансова діагностика підприємства розраховує методичну та повну оцінку всієї підприємницької діяльності, а також здійснює через певні методи аналізу. Зі свого боку може бути метод фінансової діагностики, яка може формуватися як сукупність науково-методичного інструментарію щодо аналізу на якомусь підприємстві. Існує ряд основних методів фінансової діагностики (таблиця 3.2).

Діагностика фінансового стану підприємницької діяльності має важливе значення, що визначається у її призначенні для виконання певного ряду завдань.

3.2 Удосконалення системи оподаткування фінансових результатів діяльності

Сьогодні у системі земельного фонду значне місце займають землі лісогосподарського призначення. Значним елементом земельних відносин є результативна податкова політика у сфері земельного користування.

При вивченні інструменту оподаткування земель лісогосподарського призначення можливо отримати певні важелі для збільшення розміру надходжень від плати за землю та створення розумного використання земельних ресурсів. Податок на лісові землі прийнято з 15.08.2018 шляхом ухвалення Закону України від 10.07.2018 № 2497-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання освіти та діяльності сімейних фермерських господарств». Розглядаючи останню редакцію п. 277.1 Податкового кодексу України, можна сказати, що ставки на земельний податок за земельні ділянки, де нормативну грошову оцінку не було проведено, встановлюють для лісових земель не більше 0,1% від нормативної грошової оцінки площі ріллі.

Підприємства у сфері лісового господарства, відповідно до податкового законодавства, сплачують рентну плату за спеціальне використання лісових ресурсів. Ця плата виступає як розмір лісових такс. В

цьому випадку об'єктом плати значиться не земля чи земельна ділянка, а сам ліс, тобто деревина. Ставки збору, що встановлюються за рахунок заготівлі деревини основних лісових порід, поділяються в розрізі двох поясів, п'яти розрядів і великого, середнього та дрібного ділового дерева, що використовується без кори, а також дров'яної деревини з корою. Іншими словами, практично це залежить від обсягів заготовленої деревини, а не пов'язано з розмірами площ земель у сфері лісового господарства.

Платники податків рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, якими є користувачами лісових ресурсів, є юридичними особами, їх відділення та підрозділи, а також окремі філії, які не мають статусу юридичної особи, постійні представництва нерезидентів, які одержують доходи з джерел їх походження в Україні або виконують представницькі функції в частині таких нерезидентів або їх організаторів, фізичні особи (крім фізичних осіб, які можуть безповоротно без видачі спеціального дозволу, відповідно до законодавства, використовувати лісові ресурси), а також фізичні особи, які є підприємцями, що користуються лісовими ресурсами на підставі спеціального лісорубного дозволу або лісового квитка, або відповідно до певних умов договору довгострокового тимчасового користування лісовими ресурсами.

Об'єктом оподаткування даною рентною платою за спеціальне використання лісових ресурсів являється:

- лісоматеріал, який заготовлюється у процесі рубок основного користування;
- лісоматеріал, який заготовлюється під час проведення заходів щодо вдосконалення якісного складу лісів, їх оздоровлення, а також підвищення захисних властивостей (у деревостоях старше 40 років відбуваються рубки з догляду за лісом, вибіркові санітарні рубки, вибіркові лісовідновлювальні рубки, рубки, які пов'язані з відновленням, ландшафтні рубки і рубки формування, незалежно від віку деревостоїв відбуваються суцільні санітарні та суцільні лісореконструючі рубки);

- лісоматеріал, який заготовлюється під час проведення заходів щодо відчистки лісових ділянок, які покриті лісовою рослинністю, через побудову гідровузлів, трубопроводів, колій тощо;
- другорядна деревина (заготівля живиці, пнів, лубу та кори, деревної зелені, деревних соків та інших другорядних лісових матеріалів, передбачених нормативно-правовими актами щодо ведення лісового господарства);
- побічне користування лісовими ресурсами (заготівля сіна, випасання худоби, заготівля дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, лікарських рослин, збирання лісової підстилки, заготівля очерету та інших побічних лісових користувань, передбачених нормативно-правовими актами щодо ведення лісового господарства);
- користування корисними властивостями лісовими ресурсами для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних, а також просвітницьких цілей та дослідно-наукових робіт.

Існують ряд недоліків податку на лісові землі, які характеризуються тим, що на практиці створює становище подвійного оподаткування лісогосподарства, коли за розрахунок береться база грошової оцінки площі ріллі, у якому немає логічної взаємодії із землями лісового фонду.

На нашу думку, діюча система стягнення рентних платежів не задовольняє вимогам стабільного, екологічно раціонального ведення лісогосподарства і замість мотивуючої властивості є на заваді його розвитку і потребує повного перетворення.

Пропозиції щодо перетворення податкової системи лісогосподарства ґрунтуються на матеріалах науковців Національного лісотехнічного університету України, тривалих за часом дискусій зі спеціалістами Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства та практикуючими лісівниками, а також повному аналізу найкращих європейських прикладів, зокрема Польщі.

Пропонуємо замість згаданих двох податків (рентна плата за

спеціальне використання лісових ресурсів (стаття 256 Податкового кодексу України) та податок на лісові землі (стаття 277 Податкового кодексу України)) запровадити єдиний рентний платіж – лісовий податок.

Для основи оподаткування пропонуємо площу лісових земель.

Звільняються від оподаткування:

- лісові культури та площі природного оновлення до їх переведення в покриту лісом площу (молоді насадження);
- деревостої віком до 40 років;
- лісові ресурси, які є об'єктами природно-заповідного фонду.

Ця ставка формується у гривнях за 1 гектар лісових земель.

В розмірі відсотка від вартості знеособленого кубометра проданої деревини встановлюється ставка запропонованого податку. Цей розрахунок проводиться за матеріалами системи електронного обліку деревини (ЕОД. При цьому розрахунку відображається та деревина, що продається на ринку, в межах кожного лісогосподарського господарства.

Чинне законодавство України відображає систему електронного обліку деревини. Ці видатки повинні бути профінансовані з державного бюджету. Запропоновані нововведення нададуть можливість забезпечити принцип справедливості при розрахунку до оподаткування різних за породним складом лісогосподарських установ. Запропонований рівень ставки податку у відсотках затверджується Законом України. Це здійснюється при прийнятті державного бюджету. Він повинен бути доступним в оплаті для лісових господарств. Цей податок спачується щоквартально виходячи із вартості знеособленого кубометра фактично реалізованої деревини за звітний квартал, визначеної на основі даних системи ЕОД.

Перевагами запропонованої системи є:

- прийняття Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Лісового кодексу України щодо проведення національної інвентаризації лісів»;

- затвердження Верховною Радою України Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних», за яким на протязі року має бути створений державний лісовий кадастр та державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- достовірні дані про лісокультурний фонд, вікову структуру деревостанів, категорію їх захисності містяться за даними лісовпорядкування;
- факт присутності потрібних кількісних і вартісних показників щодо продажу деревини в системі ЕОД;
- взаємозв'язок податкового навантаження з кон'юнктурою ринку деревини (чим вищий попит, тим вища вартість знеособленого кубометра реалізованої деревини і більший обсяг сплаченого податку, і навпаки);
- відкривається стимул для культивування високопродуктивних насаджень, при цьому розмір оподаткування не залежить від розмірів вирощеної і заготовленої на гектарі деревини.

Запровадження нової моделі оподаткування санкціонує здійснити комплексні зміни нормативної документації з ведення лісового господарства, а також змінити класичні відводи і таксації лісосічного фонду, а здійснення тільки вимітки належних до рубки дерев без суб'єктивного визначення на око «ділова – півділова – дрова».

В результаті таких змін та як наслідок зникне і архаїчна система розрядів такс і лісотаксових поясів. Загальна кількість проведених міроприємств буде сприяти організації справедливого оподаткування в лісовій галузі.

Ми вважаємо, що запроваджена нова модель лісового податку є досить простою, дохідливою, легкодоступною в адмініструванні, слухною для лісогосподарських підприємств будь-якого регіону, що враховує різноманіття лісорослинних умов та породного складу лісів, сприйнятливою до змін на ринку деревини.

3.3 Інформаційне забезпечення обліку фінансових результатів діяльності

Автоматизована інформаційна облікова система - це система, в якій інформаційний процес обліку автоматизований за допомогою застосування певних методів для обробки даних, при використанні сукупності розрахункових, інформаційних та інших технічних засобів для отримання та передачі певної інформації, яка потрібна фахівцям-бухгалтерам для подальшого виконання функцій управлінського та Фінансового обліку.

Суть універсального підходу полягає у застосуванні програмних продуктів для автоматизації найбільш сукупних та відомих усіх бухгалтерських процесів. Як приклад, можна використовувати створення та обробку первинних документів лісгоспів, облік господарської операції та складання звітів. Дані установки використовують для традиційного способу ведення бухгалтерії, за вартістю виходять не дорого і потрібна підготовка відповідно до особливостей підприємницької діяльності.

Усі автоматизовані системи для ведення бухгалтерського обліку відповідно до рівня та масштабу їх суміщення в обліковий процес підвищують точність і швидкість обробки великої інформації, здійснюють розрахунки за складними арифметичними завданнями без помилок, можуть отримувати всілякі форми звітності та візуальної інформації, а також з'являється можливість відмовитися більшості проміжних журналів та відомостей, дає можливість поєднувати інформаційні бази управлінського та фінансового обліку, вести архів даних та звітності за будь-які періоди тощо. В практичному застосування це надає можливість застосування автоматизованого програмного забезпечення, сприяє оперативному реагуванню та контролю законності проведення операцій. Проведений процес автоматизації буде сприяти підвищенню ефективності запровадження автоматизації та доцільності їх з економічної точки зору, а також не допускає їх впливу на кінцевий результат.

Відхилення технології документування в комп'ютеризованих системах обліку виникають тоді, коли накопичення і первинна обробка облікових даних ґрунтуються на використанні комп'ютерів безпосередньо на робочих місцях облікових працівників. При цьому виникає можливість автоматичної реєстрації первинної документації за допомогою таких прийомів, як технологічні датчики, сканери штрихових кодів (для обліку товарно-виробничих запасів), касові апарати (для обліку виручки від реалізації в роздрібній торгівлі), смарт-картки (для обліку праці і заробітної плати), ваги, годинники, лічильники, вимірювальна тара тощо.

Наслідком впровадження в практику діяльності підприємства буде - зменшення імовірності штрафу через неграмотність або випадкову помилку облікових працівників. Перевагою оперативності результатної облікової інформації стане посилення контролю за законністю та економічною ефективністю господарських операцій.

Автоматизація бухгалтерського обліку доходів має великі переваги: точність та швидкість обробки великої кількості інформацій, здійснюють розрахунки зі складних арифметичних завдань без помилок; поглиблення ведення синтетичного та аналітичного обліку в сукупності з великими можливостями отримання різноманітних форм звітів та візуальної інформації; поєднання інформаційної бази управлінського та фінансового обліку; разове введення інформації про господарські операції та її зберігання на комп'ютерах; відмова від більшості проміжних журналів та відомостей, а також існує можливість складання нових структур будь-яких документів для збільшення їхньої аналітичної цінності; можливість отримання швидкого доступу до інформаційної бази; автоматизація та контроль за веденням бухгалтерських проводок; програмний контроль вирішення конкретних облікових завдань у визначеному порядку.

Автоматизація бухгалтерського обліку витрат дає можливість вирішувати такі основні завдання: відображення конкретних звітів про залишки матеріалів для підприємства на певну дату, про вихід продукції на

виробництво; поєднання, класифікація та перекласифікація витрат для фінансового, управлінського та податкового обліку на підприємстві; позначення та класифікація можливих відхилень від планових витрат; об'єднання всіх даних про витрати за конкретними виробничими підрозділами, стадіями виробництва; створення звітних калькуляцій; відображення певних витрат у системі синтетичних рахунків; повний аналітичний облік з витрат на підприємстві.

При здійсненні бухгалтерського фінансового обліку фінансових результатів за умов автоматизованої системи обробки інформації весь обліковий процес здійснюється кількома етапами.

На першому етапі робиться документальне оформлення в господарстві виробничо-господарських фактів, пов'язаних з виникненням доходів і витрат. В результаті проведених дій сформуються фінансові результати. За період проведення реєстрації первинних даних формуються бухгалтерські проведення типових господарських операцій.

На другому етапі всі бухгалтерські операції з обліку доходів і витрат формуються в зведений бухгалтерський реєстр – книгу обліку господарських операцій. Цей документ є узагальненим бухгалтерським реєстром і являє собою хронологічно впорядкований список проведення.

На наступному - третьому – етапі складаються реєстри бухгалтерського обліку, внутрішня і зовнішня бухгалтерська звітність.

На четвертому етапі закривається та підсумовується обліковий період і формується архів облікових даних. Автоматизоване ведення оперативного, фінансового та управлінського обліку значно спрощує роботу бухгалтера, раціоналізує затрати його праці і підвищує її продуктивність.

Таким чином, за сприянням сучасного програмного забезпечення облікові функції можуть бути повністю автоматизовані і наслідки їх роботи можуть представлятися в будь-якому зручному для користувачів вигляді – як на машинних, так і на паперових носіях.

Запровадження автоматизованих систем ведення бухгалтерського об-

ліку - це процес, результатом якого є поліпшення якості облікових даних. Наслідком проведених дій є підвищення ефективності управління лісовим господарством. Автоматизована система обліку є доцільною при використанні її на лісогосподарських підприємствах. Дякуючи впровадженню автоматизації скорочується час на оформлення різних документів, які не потребують великих місць для зберігання.

В результаті проведених досліджень, рекомендуємо лісгоспу перейти на програму обробки бухгалтерської інформації BAS Бухгалтерія. Дана програма розроблена для ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Програма є офіційно-визнаним стандартом для ведення автоматизованої роботи з ведення обліку на підприємствах, які займаються певними видами діяльності та ґрунтуються на різних видах оподаткування. Індивідуальністю даної програми є те, що для роботи немає необхідності змінювати спеціалізацію і освоювати новий інтерфейс.

За більшим рахунком BAS Бухгалтерія має такі характерні риси якісного ведення бухгалтерського обліку з використанням універсальної моделі синтетичного та аналітичного обліку на рахунках, а також подвійний запис, згідно з чинним законодавством та має ряд таких переваг: функція введення нових субрахунків обліку; ведення обліку з певною кількістю планами рахунків; внесення бухгалтерських проводок під час оформлення документацій за операціями, де інформація розповсюджуватиметься за групами в облікових регістрах; автоматичне виконання перевірки правильності внесення операцій; наявність довідника кореспонденції рахунків; вирішення завдань планування, бюджетування та фінансового аналізу.

Впровадження в практичну діяльність пропозицій по вдосконаленню організації обліку та оподаткування фінансових результатів лісового господарства, на нашу думку, сприятиме підвищенню ефективності функціонування Державного підприємства «Середино-Будське лісове господарство» Сумської області.

ВИСНОВКИ

На сьогоднішній день в умовах ринкової економіки отримання прибутку, і забезпечення рентабельності підприємницької діяльності є необхідною частиною, яка визначає зростання ринкової вартості будь-якого підприємства. Показник фінансових результатів підприємницької діяльності прибуток є дуже важливим джерелом для формування капіталу підприємства, а також можливість забезпечення фінансової стійкості. Таким чином, отримання прибутку на підприємстві є однією із стратегічних цілей управління і найважливіша частина фінансового аналізу підприємницької діяльності.

На сьогоднішній день накопичилося безліч серйозних і актуальних публікацій, які присвячені фінансовому аналізу підприємства. Але до сих пір питання, пов'язані з аналізом фінансових результатів підприємницької діяльності, є не систематизовані. Використовуються для одних і тих же показників різні способи розрахунків, що в кінцевому підсумку призводить до скрутного сприйняття матеріалу.

Об'єктом дослідження при написанні кваліфікаційної роботи було вибрано Державне підприємство «Середино-Будське лісове господарство» Сумської області, яке є державним підприємством, та спеціалізується на переробці деревини і пиломатеріалів, для того щоб забезпечити населення деревини обробками. Діяльність лісового господарства спрямована виняткова на слідування принципів безперервного і раціонального використання лісовими територіями, тобто лісовими ресурсами, а також збереження і підвищення відтворення насаджень.

Діяльність Середино-Будського лісгоспу спрямована також на експорт деревини та пиломатеріалів, тобто продажу за кордон, збереження лісових територій і підвищення їх продуктивності, є державним підприємством, яке працює за рахунок самофінансування і самоокупності. Воно розвиває соціальну сферу населення і платить заробітні плати своїм працівникам за рахунок власних коштів.

Внутрішній трудовий розпорядок для працівників лісового господарства розроблений на основі Статуту підприємства, а також розробленого Колективного договору.

Головною метою Середино-Будського лісгоспу є ведення лісового господарства, охорона захисту лісу від пожеж, самовільних рубок, посадка та догляд за лісовими культурами, а також раціонального використання лісів.

На підприємстві використовується лінійно-функціональна система управління, яка характеризується тим, що відповідальність та повноваження розподіляються за функціями, а прийняття управлінських рішень відбувається по вертикалі.

У лісгоспі є три рівні управління:

- організаційна система управління, яка ділиться на три рівні, тобто: директор підприємства заступник директора начальник відділу співробітник цього відділу;
- управління, яке є допоміжною стороною для організаційної системи.

Загальна чисельність працівників за період 2019-2021 років не змінилась в підсумку і склала 160 осіб. Головним напрямком роботи трудового колективу є розвиток лісового господарства, вдосконалення виробничих процесів.

Бухгалтерія займається введенням бухгалтерського обліку, яку очолює головний бухгалтер. В її обов'язки входить організації і правильність ведення бухгалтерського обліку, а також розумний розподіл всіх коштів державного підприємства. Відділ бухгалтерії складається з п'яти чоловік. Вся бухгалтерська робота розподіляється між п'ятьма працівниками. Бухгалтерія використовує план рахунків для введення обліку, а також на підприємстві активно користуються програмою 1С.

Автоматизація процесу бухгалтерського обліку доходів лісового господарства має ряд значних переваг, такі як:

- надійність та швидкість обробки великої кількості матеріалу, а також можливість швидко здійснювати складні математичні розрахунки;

- можливість запровадження синтетичного та аналітичного обліку даного підприємства у сумісності з великими можливостями використання будь-яких форм звітів та візуальної інформації;
- об'єднання інформаційної бази та фінансового обліку підприємства;
- разове введення, а також зберігання будь-якої інформації про господарські операції на електронних носіях.

Лісове господарство самостійно веде бухгалтерський облік, складає фінансову, статистичну, податкову та іншу звітність відповідно до чинного законодавства, яку подає в установленому порядку до відповідних органів.

На підставі проведеного дослідження кваліфікованій роботі по темі «Теоретико-практичні засади обліку, оподаткування та аналіз фінансових результатів лісового господарства» можна зробити безліч висновків, а також зробити пропозиції по покращенню обліку та аналізу фінансових результатів ДП «Середино-Будське лісове господарство» Сумської області.

При проведенні аналізу показників фінансово-господарської діяльності підприємства прийшли до висновку, що в 2021 році в порівнянні з 2020 роком значно збільшився об'єм по реалізації продукції, але також збільшилася прямопропорційно собівартість продукції та витрати підприємницької діяльності, що в кінцевому підсумку призвело до значного збільшення чистої прибутку підприємства. В цілому фінансовий стан даного підприємства можна оцінити як задовільний.

Після того, як ознайомилися з методикою фінансового обліку доходів і витрат підприємницької діяльності лісгоспу були зроблені висновки, що ДП «Середино-Будське лісове господарство» дотримується нормативно-встановленої методики бухгалтерського обліку підприємства, а також веде відповідну форму обліку.

На даному підприємстві для введення обліку та формування інформації фінансових результатів діяльності використовується 79 рахунок «Фінансові результати». Даний рахунок бухгалтерського обліку вважається операційно-вихідним рахунком, тобто вони використовуються для розрахунку фінансових

результатів за поточний період за допомогою порівняння всіх доходів і всіх витрат діяльності лісгоспу, і в кінцевому результаті виявлення прибутку або збитків даного підприємства.

ДП «Середино-Будське лісове господарство» для введення бухгалтерського обліку використовує комплексну програму «1С: Бухгалтерія», яка була розроблена з урахуванням відповідної форми обліку. Дана програма дозволяє при введенні будь-якої інформації з первинного документа відразу визначати її по угрупованням і відбиваючи її в Журналі проводок, а далі і в Оборотно-сальдової відомості.

Важливим моментом для всіх підприємницьких діяльностей є те, що Україна перейшла на міжнародні стандарти обліку і внесла певні зміни в минулий бухгалтерський облік. У зв'язку з цим безліч підприємств починають поступово проводити зміни програмного забезпечення на більш сучасні, при цьому враховується новий план рахунків, а також проводяться на підприємствах підвищення кваліфікації облікового персоналу.

На сьогоднішній день в ДП «Середино-Будське лісове господарство» вже закінчився процес по впровадженню нової методики бухгалтерського обліку. Відповідно для проведення даного процесу потрібно формування додаткових витрат, а також певного часу, коли проводилось ознайомлення всіх працівників на підприємстві з новою системою і перекладу обліку на Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Перебудова господарювання на підприємстві є розвитком і поглибленням економічного аналізу підприємницької діяльності. Підвищується роль аналізу підприємства, оскільки на його основі приймаються управлінські рішення щодо подальшої підприємницької діяльності.

У даній роботі був зроблений аналіз діяльності ДП «Середино-Будське лісове підприємство» фінансових результатів, де був проведений аналіз формування фінансового результату, складових частин прибутку і рентабельності підприємницької діяльності.

З метою покращення фінансового становища, розвитку державного підприємства, розширення його конкурентоспроможності на ринку рекомендуємо запровадити такі заходи:

- для ефективності діяльності підприємства проводити регулярний внутрішній контроль головним бухгалтером, який дозволить виявити будь-які недоліки в роботі та їх причини, визначити заходи щодо їх усунення;
- щомісяця проводити аналіз фінансового результату, а також фінансового стану підприємницької діяльності;
- розробити на підприємстві графік документообігу, а також робочі альбоми носіїв інформації облікової та аналітичної інформації;
- провести курси з підвищення кваліфікації всіх бухгалтерів;
- розробити систему поступового оновлення матеріально-технічної бази лісового господарства;
- залучати до роботи в досліджуваний установі молодих спеціалістів.

В результаті проведених досліджень в організації діяльності можемо зробити висновки та внести такі пропозиції:

1. Здійснити перехід на українську програму обробки бухгалтерської інформації BAS Бухгалтерія. Вказана програма призначена для ведення бухгалтерського обліку. Це визнаний стандарт серед рішень для автоматизації роботи в організаціях, що займаються різними видами діяльності та на різних системах оподаткування. Особливістю програми є те, що для початку роботи не потрібно перевчатися і освоювати новий інтерфейс.

2. Для цього підприємства характерні такі риси, як: розділена організаційна структура, а також розподіл підрозділів на певних територіях; визначено чітку систему технології виробництва; виникнення витрат на виробництво лісопродуктів у певний технологічний період в один час; залежність лісгосподарського виробництва; ведення реалізації з виробництва продукції структурними підрозділами. Дані риси потрібно брати до уваги при відображенні витрат, доходів та прибутку в обліку та аналізі підприємства.

3. Для проведення якісного аналізу фінансового стану досліджуваного господарства доцільно забезпечити обліковою інформацією економічну службу даного лісового господарства та варто розподіляти витрати за такими класифікаціями: вид діяльності витрат даного підприємства та його місце виникнення, визначення елементів витрат, статті калькуляції, можливість перенесення вартості на продукцію виробництва, рівень впливу обсягу на рівень витрат тощо. Тоді як доходи варто розподіляти як: вид діяльності та виробництва, ступінь прогнозування, регулярність одержання. До прибутку віднесені класифікації як: вид діяльності, планування, здійснення контролю та прогнозування, періодичність отримання, рівень оподаткування, а також можливість її використання. Даний розподіл доходів, витрат та прибутку за класифікаціями дає можливість для підвищення рівня організації та обліку.

4. Для визначення оцінки фінансово-господарської діяльності лісового господарювання важливо розподіляти фінансові результати підприємницької діяльності за видами. Тому до рахунку 791 "Результат операційної діяльності" варто додати такі субрахунки як 791/1 "Результат основної діяльності" та 791/2 "Результат іншої операційної діяльності". Такий розподіл допоможе швидко і без будь-якої праці отримувати інформацію про результати як основної, так і операційної діяльності лісового господарювання, і навіть розраховувати динаміку показників задля її подальшого визначення керівництвом управління.

5. На сьогоднішній день однією з актуальних тем є покращення та ведення процесу внутрішньої звітності лісового господарства. Для цього розробляються форми внутрішньої звітності підприємства, які дозволяють об'єднати інформацію про виробничу собівартість продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, результати операційної діяльності, які приймаються за допомогою управлінських рішень.

6. На нашу думку чинна система справляння рентних платежів в лісовому господарстві не відповідає цілям сталого, екологічно збалансованого ведення лісового господарства і, насправді, замість стимулюючого фактору є гальмом його розвитку та потребує докорінного реформування.

Пропонуємо замість вищезазначених двох податків запровадити єдиний рентний платіж – лісовий податок. Ставка оподаткування визначається у гривнях за 1 гектар лісових земель. Ставка податку встановлюється як відсоток від вартості знеособленого кубометра реалізованої деревини. Вартість знеособленого кубометра реалізованої деревини визначається за даними системи електронного обліку деревини (ЕОД), в якій фіксується вся деревина, що реалізується на ринку, для кожного лісогосподарського підприємства.

7. Система електронного обліку деревини має бути закріплена в чинному законодавстві України та фінансуватися з державного бюджету. Знеособлений кубометр реалізованої деревини дозволяє забезпечити принцип справедливості у підході до оподаткування різних за породним складом лісогосподарських підприємств.

8. Перехід на пропоновану модель оподаткування дозволить провести комплексний перегляд нормативної документації з ведення лісового господарства, як то відмова від потреби класичних відводів і таксації лісосічного фонду. З метою посилення контролю за дотриманням екологічного законодавства в господарстві пропонуємо до штатного розпису включити посаду Інженера з охорони та захисту лісів та залучити його до складу аналітичної служби працівників лісогосподарського відділу.

Впровадження в практичну діяльність пропозицій по вдосконаленню організації обліку та оподаткування фінансових результатів лісового господарства, на нашу думку, сприятиме підвищенню ефективності функціонування Державного підприємства «Середино-Будське лісове господарство» Сумської області.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акімова О. В., Гаврилюк Л. О. Проблеми бухгалтерського обліку в умовах модернізації. *Науковий вісник ДГМА*. № 2. 2017. С. 127-132.
2. Бойчук А.А., Лисяк М.С. Сучасні форми бухгалтерського комп'ютерного обліку та їх розвиток в Україні. *Наука й економіка*. 2017. №1 (21). С. 65-67.
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003р. №236-IV/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 25.10.2021).
4. Дієсперова І.В. Економічний розвиток підприємств: сутність та планування. *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів* (III Міжнародна науково-практична конференція).Берегове.15.06.2022. С 429-431.
5. Денисенко М.П. Заходи покращення фінансового стану підприємства у сучасних умовах господарювання. Київ. 2019. 65с
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 (зі змінами і доповненнями). URL : <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/InstrukciyaKPlanuSchetov.aspx>. (Дата звернення 30.04.2021)
7. Животок Е. Б. Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення. Київ. 2017.139с.
8. Засадна Х. О., Шурпенкова Р. К. Бухгалтерський облік основних господарських операцій у програмі 1С: Бухгалтерія 7.7: навчальний посібник. Київ : УБС НБУ, 2018. 237 с.
9. Кирильєва Л. О. Організаційні аспекти обліку фінансового стану підприємства та шляхи покращення результатів діяльності. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2018. Вип. 2. С. 21-31.

10. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>(дата звернення: 24.12.2020)
11. Кравченко М.В. Методичні аспекти обліку і контролю витрат та виходу продукції. *Приазовський економічний вісник*. 2017.154с.
12. Логінов Є.І. Оновлення теорії мотивації праці. *Матеріали Міжнародного Форуму молодих вчених*. 2018. С.108-112.
13. Маренич Т.Г. Сутність бухгалтерського обліку як системи економічного регулювання. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017.- №2. С. 21-25.
14. Міжнародні стандарти фінансової звітності (переклад українською мовою – 2018 рік). URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodnistandarty-finansovoi-zvitnosti--perekladukrainskoiumovoiurik?category=dohidnapolitika&subcategory=buhgalterski-j-oblik>. (Дата звернення 30.04.2022)
15. Наказ міністерства фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування»: URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=08Z8O4F2F5>(дата звернення 29.04.2022)
16. Національне Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 73 від 7 лютого 2013 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_bills_stand_laws. (дата звернення: 05.01.2022)
17. Ночовна Ю.О. Особливості розкриття інформації про фінансові результати у фінансовій звітності за національними та міжнародними стандартами./ *Ефективна економіка*. 2018.54с. [URL:10,32702/2307-2105-2018.11.15](http://10.32702/2307-2105-2018.11.15) (дата звернення: 05.05.2022).
18. Облік фінансового результату діяльності підприємства та шляхи її вдосконалення. Науковий вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету: веб-сайт. URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/187.pdf> (дата звернення: 20.07.2022).
19. Онищенко О.В. Методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Науковий вісник*

Міжнародного гуманітарного університету. 2017. 157с.
URL:<http://www.vestnikeconom.mgu.od.ua/journal/2017/25-2-2017/34.pdf>(дата звернення 25.04.2022)

20. Плаксієнко В.М., Назаренко І.М., Гаркуша С.А. Безпаперова бухгалтерія на підприємстві: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 252 с.

21. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010р. №2755-VI/ Верховна рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 25.07.2022)

22. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку від 24 травня 1995 року №88: наказ Міністерства фінансів України URL:<http://zakon1.rada.gov.u> (дата звернення 19.07.2022)

23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року № 73 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення 30.01.2022)

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”: Наказ Міністерства фінансів України від 14.12.1999 р. №860/4153 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 29.04.2022).

25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318 URL: www.nau.kiev.ua.(дата звернення: 03.05.2022).

26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>. (дата звернення 28.04.2022)

27. Полятикiна Л.І., Дієсперова І.В. Вдосконалення системи бухгалтерського обліку та звітності фінансових результатів на підприємствах. *Технології ХХІ сторіччя. Збірник тез за матеріалами 27^{ої} міжнародної науково-практичної конференції* (24-26 листопада 2021 р.). Ч.2. Суми.2021.С 6-8.

28. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року №996-XIV URL:<http://zakon1.rada.gov.ua>

29. Про затвердження обсягу і форм річного бухгалтерського звіту підприємства та Інструкції про порядок їх заповнення: Наказ Міністерства України від 09.08.1993 р. № 55. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0142-93/ed19961105> (дата звернення: 01.05.2022).

30. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-УІ. / Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17/conv/page>. (дата звернення: 05.02.2022).

31. Про колективні договори і угоди. Закон України № 77-VIII від 28.12.2014— XII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>. (дата перегляду: 05.06.2022)

32. Свистун Л.А., Левкова Р.М. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах нестабільної економіки. Київ. 2017.61с.URL:<http://77.121.11.9/bitstream/PoltNTU/2879/1/%D0%A1%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BD.pdf> (дата звернення 25.04.2022)

33. Чайка Т.Ю., Лошакова С.Є., Водоріз Я.С. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності. Київ. 2018.908с.

34. Чумак О. Економічна діяльність підприємств: сутність, концептуальна парадигма, регулювання. Київ. 2019. 112с.

35. Defending and Modelling Europe: The Visegrad Group Experience.2018.153с. [URL:10.21272/sec.2\(2\).13-18.2018](https://www.euractiv.com/en/visegrad-group/defending-and-modelling-europe-the-visegrad-group-experience-1021272/sec.2(2).13-18.2018)(датазвернення: 27.04.2022)

36. Loughran M., Financial Accountig For Dummies: веб-сайт. URL: <https://litportal.ru/avtory/maire-loughran/kniga-financial-accounting-for-dummies-788262.html> (дата звернення27.06.2022)

37. Singh S.N. Business Inefficiencies and Youth Unemployment in Ethiopia: A Case Study of Mettu Town. Business Ethics and Leadership. 2019. P.93–106. URL: [http://doi.org/10.21272/bel.3\(2\).93-106.2019](http://doi.org/10.21272/bel.3(2).93-106.2019) (дата звернення 09.06.2022)

38. Singh S.N. Impact of Value Added Tax on Business Enterprises: A Case of Mettu Town. 2019. 173с. URL: [http://doi.org/10.21272/fmir.3\(4\).62-73.2019](http://doi.org/10.21272/fmir.3(4).62-73.2019). (дата звернення: 17.04.2022).

39. Smith M. Real Options Approach To Evaluating Agricultural Investments Under Uncertainty: When To Get In And Out Of Sugarcane Production 2018. 234с. URL: [10.21272/sec.2\(1\).21-34.2018](http://doi.org/10.21272/sec.2(1).21-34.2018) (дата звернення: 28.04.2022).

ДОДАТКИ